Egz. nr 1

POWIATOWY P L A N
OCHRONY ZABYTKÓW
NA WYPADEK KONFLIKTU ZBROJNEGO
I SYTUACJI KRYZYSOWYCH

DLA POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO

Starostwo Powiatowe w Międzychodzie
Adres: ulica 17 Stycznia numer: 143
Nr kodu: 64-400 miejscowość: Międzychód
Powiat międzychodzki
Telefon: 957 488 711
fax.: 957 482 430
e-mail: starostwo@powiat-miedzychodzki.pl

Uzgodniono z Wielkopolskim
Wojewódzkim Konserwatorem
Zabytków w Poznaniu

Wielkopolski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
mgr Jolanta Goszczyńska
31.05.2017

Opracował:
Starosta Międzychodzki

STAROSTA
mgr inż. Julian Mazurek

Uzgodniono z Szefem
Obrony Cywilnej Województwa

Wojewoda Wielkopolski
Zbigniew Hoffmann

MIĘDZYCHÓD 2017

STAROSTWO POWIATOWE
WYDZIAŁ PROMOCJI,
ROZWOJU, BUDOWNICTWA
I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH
ul. 17 Stycznia 143
64-400 Międzychód

Powiatowy Plan Ochrony Zabytków na Wypadek Konfliktu Zbrojnego i Sytuacji Kryzysowych dla Powiatu Międzychodzkiego opracowany przez Wydział Promocji, Rozwoju Budownictwa i Zamówień Publicznych zgodnie z par 4 ust 3 Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004r. w sprawie organizacji sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowej, na postawie pozyskanych materiałów z gmin powiatu międzychodzkiego.

KIEROWNIK
Wydziału Promocji, Rozwoju,
Budownictwa i Zamówień Publicznych
mgr Agnieszka Leśniewska

Międzychód, maj 2017r.

SPIS TREŚCI

Część opisowa:

1. Arkusz aktualizacyjny.
2. Podstawy prawne.
3. Wstęp – koncepcja działania.
   - 3.1. Zapobieganie.
   - 3.2. Podwyższenie gotowości.
   - 3.3. Reagowanie.
   - 3.4. Zabezpieczenie.
   - 3.5. Ochrona zabytków ruchomych.
4. Charakterystyka zasobów i rozmieszczenie zabytków oraz stopnia ich spodziewanego zagrożenia.
5. Wnioski z analizy rozmieszczenia i zagrożenia zabytków oraz sposoby ich ochrony w zależności od zagrożenia.
   - 5.1. Spodziewane zagrożenia dla zabytków na obszarze Powiatu Międzychodzkiego.
6. Wykaz zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków znajdujących się na terenie Powiatu Międzychodzkiego.
7. Wykaz zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków znajdujących się na terenie Powiatu Międzychodzkiego.
8. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.
9. Wykaz najcenniejszych zabytków nieruchomych na terenie Powiatu Międzychodzkiego podlegających zabezpieczeniu w razie sytuacji kryzysowych lub na wypadek konfliktu zbrojnego (sporządzony na tabeli według wzoru stanowiącego załącznik nr 8 do Instrukcji przygotowania i realizacji planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowej).
10. Zabytki ruchome na terenie Powiatu Międzychodzkiego chronione na miejscu – w jednostkach organizacyjnych, podlegające rozśrodkowaniu lub ewakuacji (wg. tabeli – wzoru stanowiącego załącznik nr 9 do w/w Instrukcji).
11. Procedury postępowania pracowników w razie sytuacji kryzysowych zagrażających bezpieczeństwu zabytków.
    - 11.1.1. Pożar.
    - 11.1.2. Podtopienie i zalanie.
    - 11.1.3. Wystąpienie katastrofalnych zjawisk atmosferycznych.
    - 11.1.4. Zagrożenia środkami biologicznymi, chemicznymi i promieniotwórczymi.
    - 11.1.5. Katastrofa budowlana, techniczna, komunikacyjna lub zniszczenie obiektów budowlanych i infrastruktury technicznej.
    - 11.1.6. Zagrożenie atakiem terrorystycznym.
    - 11.1.7. Procedura postępowania w razie zaistnienia efektu(ów) wandalizmu.
    - 11.1.8. Ochrona zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego.
    - 11.1.9. Zadania w czasie podwyższonej gotowości.
    - 11.1.10. Zadania w czasie działań militarnych.
    - 11.1.11. Logistyczne zabezpieczenie działań ochrony zabytków.

12. Organizacja łączności i alarmowania.
13. Sposób współdziałania, powiadamiania i łączności.
14. Sposoby informowania o stratach w zabytkach (wg. wzoru formularza zgłoszenia strat w zabytkach stanowiącego załącznik nr 10 do w/w/ Instrukcji).
15. Formularz zgłoszenia strat w zabytkach.
16. Zestawienie prac dokumentacyjnych i konserwatorsko – zabezpieczających w razie wystąpienia strat i szkód w zabytkach.
17. Wykaz z adresami jednostek, instytucji, organizacji, konserwatorów, rzemieślników przewidzianych do udzielenia pomocy zabytkom w razie zagrożenia.
18. Oznakowanie obiektów zabytkowych znakiem rozpoznawczym Konwencji Haskiej.
19. Wzór karty tożsamości dla personelu przydzielonego do ochrony zabytków.

Część graficzna:

1. Rozmieszczenie zabytków nieruchomych w gminach oraz w miastach i gminach wraz z uwzględnieniem m.in. obiektów zabytkowych, ruchomych, rodzajów zagrożeń, stanowisk kierowania.

1. ARKUSZ AKTUALIZACJI

Treść – data podpis i pieczęć

2. PODSTAWY PRAWNE:

1. Konwencja Haska o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz Protokółem o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego z dnia 14 maja 1954 r. /Dz. U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212-załącznik/.

2. Drugi Protokół sporządzony w Hadze dnia 26 marca 1999 r. do Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r. /Dz. U. z 2012 r., poz. 248/.

3. Konwencja z dnia 16 listopada 1972 r. w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego. /Dz. U. z 1976r. Nr 32, poz. 190/.

4. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami /Dz. U. z 2014r., poz. 1446/.

5. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem Przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej / Dz. U. z 2004 r., Nr 96, poz. 956/.

6. Ustawa z dnia 24 lutego 2006r. o zmianie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami /Dz. U. z 2006 r. Nr 50, poz. 362/.

7. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych /Dz. U. z 2004 r., Nr 212, poz. 2153/.

8. Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r., o stanie klęski żywiołowej /tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 333, ze zm./.

9. Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym /tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1191/.

10. Ustawa z dnia 29 sierpnia 2002 r. o stanie wojennym oraz o kompetencjach Naczelnego Dowódcy Sił Zbrojnych i zasadach jego podległości konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej /tj. Dz. U. z 2014 r. poz. 1815/.

11. Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym /Dz. U. z 2013 r., poz. 1166/.

12. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 26 marca 2012 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej /Dz. U. z 2015 r., poz. 144/.
13. Ustawa z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczegółowych zasadach odbudowy, remontów lub rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działań żywiołu /Dz. U. z 2001 r., Nr 84, poz. 906/.

14. Ustawa z dnia 21 listopada 1967r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczpospolitej Polskiej / Dz. U. z 2015, poz. 144/.

15. Ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach /tj. Dz. U. z 2012, poz. 987 r. Nr 5, poz. 24, ze zm./

16. Ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach / tekst jednolity Dz. U. z 2011 r., Nr 123, poz. 698/.

17. Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia /tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1099 ze zm./.

15. Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. /tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 ze zm./.

16. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów /Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 7193/.

17. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych /Dz. U. z 2009 r. Nr 124, poz. 1030/.

18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 września 1993 r. w sprawie powszechnej samoobrony ludności /Dz. U. z 1993 r. Nr 91, poz. 421/.

19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Szefa Obrony Cywilnej Kraju, szefów obrony cywilnej województw, powiatów i gmin /Dz. U. z 2002 r., Nr 96,poz. 850/.

20. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2004 r. w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego /Dz. U. z 2004 r., Nr 152, poz. 1599, ze. zm./.

21. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2004 r. w sprawie świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz obrony w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny /Dz. U. z 2004 r., Nr 203, poz. 2081, ze zm./.

22. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 sierpnia 2004 r. w sprawie świadczeń rzeczowych na rzecz obrony w czasie pokoju /Dz. U. z 2004 r. Nr 181, poz. 1872 ze. zm./.

23. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2004 r. w sprawie warunków i sposobu przygotowania i wykorzystania transportu na potrzeby obronne państwa, a także jego ochrony w czasie wojny oraz właściwości organów w tych sprawach /Dz. U. z 2004 r., Nr 34, poz. 294/.

3. WSTĘP – KONCEPCJA DZIAŁANIA

Ochrona zabytków, na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych, polega na planowaniu, przygotowaniu i realizacji przedsięwzięć zapobiegawczych, dokumentacyjnych, zabezpieczających, ratowniczych i konserwatorskich, mających na celu ich uratowanie przed zniszczeniem, uszkodzeniem lub zaginięciem.

Powyższe przedsięwzięcia są realizowane poprzez:
1. Zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych – w czasie poprzedzającym wystąpienie konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.
2. Podwyższenie gotowości wprowadzonej w okresie narastania bezpośredniego zagrożenia poprzez właściwe organy kierowania kryzysowego, określone w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia18 kwietnia 2002 roku o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. Nr 62, poz. 558 i Nr 74, poz. 676),
3. Reagowanie w czasie wystąpienia i trwania konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.
4. Zabezpieczenie i dokumentowanie po ustąpieniu konfliktu zbrojnego lub sytuacji kryzysowej.

3.1 Zapobieganie.

Zapobieganie i prowadzenie prac przygotowawczych obejmuje w szczególności następujące przedsięwzięcia i czynności:
1. Opracowanie planów ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych oraz ich aktualizację.
2. Kontrolę i doskonalenie stanu technicznego zabytków.
3. Instalowanie i utrzymanie w sprawności urządzeń i systemów zabezpieczenia zabytków, w tym sygnalizacji wykrywania i alarmowania.
4. Wykonywanie ewidencji i dokumentacji zabytków podlegających ochronie.
5. Projektowanie i wykonywanie prac inżynieryjno – technicznych zabezpieczających przy zabytkach takich jak:
a) podwyższenie klasy odporności ogniowej i poprawa właściwości konstrukcyjnych,
b) zabezpieczenia przed skutkami wybuchów, wichur, śnieżyc, powodzi lub zalania z innych przyczyn, osunięć lub zapadnięć gruntu,
c) odbudowa lub osłona fragmentów szczególnie wartościowych i narażonych na destrukcję.

3.2 Podwyższenie gotowości.

1. Demontaż i ukrycie najcenniejszych detali architektonicznych i elementów wyposażenia.
2. Przygotowanie i rozmieszczenie znaków Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz Protokołem o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 roku (Dz. U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212), zwanej dalej „Konwencją Haską”.
3. Zgromadzenie i utrzymanie w gotowości urządzeń, sprzętu, narzędzi, opakowań, materiałów niezbędnych do wykonywania prac zabezpieczających i działań ratowniczych.
4. Zorganizowanie systemu monitorowania zagrożeń, alarmowania i powiadamiania.

5. Wyznaczenie i przygotowanie zespołów ludzkich do prac zabezpieczających i działań ochronnych.
6. Zorganizowanie współdziałania właścicieli, zarządców i użytkowników zabytków, organów administracji publicznej, specjalistycznych służb, jednostek i instytucji, Sił Zbrojnych RP oraz wolontariatu działań ochronnych.

3.3 Reagowanie.
Reagowanie to zespół przedsięwzięć mających na celu zminimalizowanie strat wśród obiektów zabytkowych. Podczas Reagowania prowadzi się akcje ratownicze oraz udziela wsparcia właścicielom (administratorom) obiektów zabytkowych oraz podmiotom ratowniczym.

3.4 Zabezpieczenie.
Zabezpieczenie i dokumentowanie obejmuje:
1. Zabezpieczenie zabytków przed dalszą destrukcją po ustąpieniu bezpośredniego zagrożenia.
2. Dokumentowanie zdarzeń, strat i podjętych działań,
3. Informowanie właściwych organów administracji publicznej, w szczególności wojewódzkiego konserwatora zabytków oraz organów założycielskich o stratach, podjętych działaniach i ewentualnych potrzebach pomocy.

3.5 Ochrona zabytków ruchomych.
Ochrona zabytków ruchomych polega na podjęciu, w zależności od sytuacji i posiadanych możliwości , następujących czynności:
a) zabezpieczenia ich przed zniszczeniem lub uszkodzeniem, w miejscu stałego przechowywania, oraz na zorganizowaniu stałego dozoru,
b) przemieszczenia do innych, przygotowanych pomieszczeń jednostki organizacyjnej,
c) rozśrodkowania zabytków do innych wytypowanych i przygotowanych obiektów w tej samej miejscowości,
d) ewakuacji do uprzednio wyznaczonych przygotowanych obiektów poza miejscowością ich stałego przechowywania, jeżeli nie ma możliwości ich właściwego zabezpieczenia na miejscu lub w tej samej miejscowości, oraz zapewnienia stałego dozoru,
e) ewakuacji najcenniejszych zabytków za granicę w przypadku konfliktu zbrojnego,
f) przyjmowania, na wniosek właściciela lub posiadacza, cennych zabytków na czasowe przechowywanie przez publiczne jednostki organizacyjne kultury.

4. CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW I ROZMIESZCZENIE ZABYTKÓW ORAZ STOPNIA ICH SPODZIEWANEGO ZAGROŻENIA.

Powiat międzychodzki:
- ogólna ilość zabytków nieruchomych znajdujących się w ewidencji – **1 553**
- ilość obiektów zabytkowych odrębnych i w zespołach wpisanych do rejestru zabytków – **226**

Powiat międzychodzki zajmuje zachodnią część Województwa Wielkopolskiego i obejmuje on terytorialnie cztery gminy: Chrzypsko Wielkie, Kwilcz, Międzychód i Sieraków. Jest to obszar 736 km^{2,} który zamieszkuje ponad 36 tysięcy mieszkańców. Nasycenie terenu powiatu zabytkami jest zróżnicowane i wynika z różnych uwarunkowań. Część powiatu rozciągająca się po północnej stronie rzeki Warty jest bardziej zalesiona i ukształtowana przez inną strukturę osadniczą. Jego powierzchnia jest tutaj w ponad 45% porośnięta puszczańskimi borami sosnowymi stanowiącymi część rozległego obszaru Puszczy Noteckiej, który historycznie od samego początku wykorzystywany był w gospodarce leśnej i łowieckiej. Pozostała część ziem Powiatu Międzychodzkiego leży na południe od koryta rzeki Warty i w dużej mierze rozlokowana jest m.in. na terenie Sierakowskiego Parku Krajobrazowego, który obejmuje swym zasięgiem całą gminę Sieraków i Chrzypsko Wielkie oraz większą część gminy Kwilcz. Na terenie gminy Międzychód znajduje się natomiast część Pszczewskiego Parku Krajobrazowego. Obszar południowy wykorzystywany jest rolniczo i gospodarczo, a istniejąca tutaj od średniowiecza sieć osadnicza jest dobrze rozwinięta. Głównymi ośrodkami miejskimi w jej ramach są Sieraków i Międzychód lokowane osadniczo najprawdopodobniej w XIV w. Powiat międzychodzki od samego początku swego istnienia znajdowały się w granicach województwa poznańskiego i stanowił on jego zachodnią rubież. Na terenie tym żyły wielkie rody rycerskie i magnackie, gdzie szczególnie wyróżniał się Sieraków, który był własnością Borkowiców, Górków czy Opalińskich.

Docelowe formowanie się Powiatu Międzychodzkiego sięga początków XIX wieku, kiedy to w wyniku reformy Wielkiego Księstwa Poznańskiego w 1817 r. wprowadzono nowy podział administracyjny. Zarządzeniem królewskim z 16 października 1817 r., z mocą od 1 stycznia 1818 r. utworzono wówczas powiat międzychodzki obejmujący 1420 km^2. W jego skład wchodziło 5 miast, w tym największa z nich Skwierzyna, 41 obwodów dominialnych, 102 gminy wiejskie i 281 miejscowości. Obejmował on tereny od Sokolej Dąbrowy pod Bledzewem po Charcice i Izdebno za Chrzypskiem Wielkim. Ludność utworzonego powiatu liczyła wówczas ponad 28 tys. mieszkańców (22 osoby na km^2). Pierwszą siedzibą powiatu był dwór w Chalinie, gdzie mieszkał starosta/landrat powiatu Fryderyk Wilhelm Kurnatowski, zaś na pierwszego sekretarza mianowano porucznika Lindnera. W 1880 r. liczba mieszkańców powiatu przekroczyła 50 tys. Jednak 6 czerwca 1887 r. podjęto decyzje o wydzieleniu z zachodniej części Powiatu Międzychodzkiego nowego powiatu skwierzyńskiego, który powstał 1 października 1887 roku. Zmniejszony wówczas powiat międzychodzki obejmował 644 km^2 z ponownie liczbą mieszkańców oscylującą w granicach 28 tys. osób. I Wojna Światowa i Powstanie Wielkopolskie doprowadziły do sytuacji, w której powiat międzychodzki posiadał 2 starostów – we wschodniej części opanowanej przez

powstańców zarząd sprawował polski starosta Marian Szuman z siedzibą urzędu w Sierakowie zaś w tym samym czasie w Międzychodzie urzędował niemiecki starosta dr August von Rospatt. Dwuwładzę ostatecznie zakończył traktat wersalski, na mocy, którego 17 stycznia 1920 r. cały powiat przyłączony został do odradzającej się II Rzeczpospolitej Polskiej. Lata 1919 – 1939 to okres odbudowy i tworzenia się nowej państwowości Polskiej na ziemi międzychodzko – sierakowskiej. Duży wpływ na sytuacje w powiecie i pracę urzędów miał fakt, iż jego zachodnia granica była jednocześnie granicą państwową. Bogactwo lasów, jezior i piękna okolica powodują, że tereny powiatu stają się doskonałym miejscem wypoczynku dla mieszkańców Wielkopolski. Stopniowe wychodzenie z kryzysu i rozwój przerywa wybuch II Wojny Światowej. Ziemie te znalazły się w pierwszych dniach września 1939 r. pod okupacją hitlerowską. Wyzwolenie ziem Powiatu Międzychodzkiego przychodzi z dniem 27 stycznia 1945 r., kiedy to wkraczają na teren ten czołówki Armii Czerwonej i po krótkich walkach zajmują Międzychód. W 1945 r. powiat międzychodzki podzielono na 7 jednostek administracyjnych: dwa miasta – Międzychód i Sieraków oraz pięć gmin: Międzychód, Sieraków, Chrzypsko, Kwilcz i Łowyń. W 1950 r. zniesiono urząd starosty powołując w to miejsce stanowisko przewodniczącego Prezydium Powiatowej Rady Narodowej. W 1964 r. powiat międzychodzki liczył 779 km^2 i składał się z dwóch miast: Międzychodu i Sierakowa oraz 7 gromad: Chrzypska Wielkiego, Kamionny, Kwilcza, Lubosza, Łowynia, Międzychodu i Sierakowa. Liczba mieszkańców wyniosła wówczas ponad 30 tys. W styczniu 1973 r. dokonano likwidacji gromad tworząc w ich miejsce gminy. Dwa lata później ustawa z dnia 28 maja 1975 r. wprowadzała dwustopniowy podział administracyjny i dokonała likwidacji powiatów – w tym i Powiatu Międzychodzkiego. Ponadto w momencie likwidacji powiatu oddzielono teren gminy Międzychód od woj. poznańskiego i przyłączono ją do nowo utworzonego województwa gorzowskiego. Zmiany ustrojowe w 1989 r. doprowadziły do dyskusji nad ponownym przywróceniem powiatów w administracji państwowej. Z dniem 1 stycznia 1999 r. w ramach reformy administracyjnej utworzony został Powiat międzychodzki z siedzibą w Międzychodzie.

Centrum powiatu stanowi miasto Międzychód wzmiankowane już po raz pierwszy w źródłach pisanych w 1378 r. Obecnie zabudowa Międzychodu skupia się na terenie między i wokół Jeziora Miejskiego, a rzeką Wartą oraz wzdłuż głównych dróg wylotowych z miasta. Historyczny wrzecionowaty układ wytyczają od pd. ulice Kilińskiego i Rynkowa, a od pn. ulica 17 Stycznia. Z dawnego układu wydzielony został kwadratowy rynek. Zabudowa została tutaj podzielona wąskimi przejściami, dzięki którym można było dostać się nad jezioro i nad Wartę. Na wschód od rynku nad Wartą znajduje się dawne przemieście portowe, a na pd. od niego późniejszy tzw. Nowy Rynek, obecny Plac Kościuszki. Na terenie dawnego Lipowca zachował się jego charakterystyczny układ z wydłużonym placem targowym, zwężającym się ku północy, który obsadzony jest czterorzędową aleją składającą się przede wszystkim z lip.

Dominantami w widoku miasta są dwa kościoły - kościół katolicki p.w. Męczeństwa Św. Jana Chrzciciela usytuowany na pn.-wsch. od rynku oraz dawny kościół ewangelicki na Lipowcu, ob. rzym.-kat. p.w. Niepokalanego Serca Maryi. Rynek pozbawiony jest ratusza, natomiast w jego zabudowie dominuje dawny hotel „Continental", późniejszy „Hotel pod Orłem" z pocz. XX w. usytuowany w pn.-zach. narożu Rynku. Interesujący zespół zabudowy budynków użyteczności publicznej składający się ze szkoły, poczty, sali gimnastycznej

usytuowany jest między najstarszą częścią miasta i jeziorem, tj. przy ul. Iczka i Pocztowej. Wśród zabudowy miejskiej wyróżnia się unikatowy w skali Wielkopolski zespół domów szczytowych z k. XVIII i pocz. XIX w. przy ul. Rynkowej, a także pojedyncze domy z tego samego czasu przy ul. 17 Stycznia. Przy tej samej ulicy znajduje się również szereg interesujących budynków mieszkalnych z XIX i pocz. XX w., charakteryzujących się różnorodną stylistyką, ciekawym detalem, często zachowaną dawną stolarką. Unikatowy układ Międzychodu nie został wpisany na dzień dzisiejszy do rejestru zabytków.

Do rejestru zabytków w 1992 r. wpisany został natomiast układ urbanistyczny miasta Sierakowa. Najstarsza pewna wzmianka o nim pochodzi z 1388 r., natomiast dokładna data lokacji grodu nie jest jednak znana. Pewnym jest fakt iż w 1416 r. nastąpiło potwierdzenie starego przywileju lokacyjnego przez króla Władysława Jagiełłę. Wówczas Sieraków należał już do możnego rodu Nałęczów, a od 1450 r. był własnością Łukasza Górki, wojewody wielkopolskiego. W latach 1570-1591 stanowiło majętność Rokossowskich, a od 1591r. należał już do możnego rodu Opalińskich. W tym czasie miał miejsce największy gospodarczy i kulturalny rozwój miasta, do którego przyczynili się kolejni Opalińscy. Od 1695 r. dobra sierakowskie należały do Katarzyny Opalińskiej, małżonki króla polskiego Stanisława Leszczyńskiego, a po jej śmierci do jej córki Marii, późniejszej żony króla Francji Ludwika XV. W XVIII w. Sieraków często już zmieniał właścicieli. W 1817 r. doszło do potężnego pożaru, który zniszczył większą część zabudowy miejskiej. W 1832 r. Sieraków przeszedł na własność króla pruskiego. W ciągu XIX w. i na początku XX w. powstało w mieście wiele budynków, które zachowały się do dnia dzisiejszego. W okresie międzywojennym Sieraków był ośrodkiem ruchu letniskowego.

Bogata historia Sierakowa znalazła swoje odbicie w wyglądzie miasta i jego architekturze oraz w jego układzie urbanistycznym ukształtowanym w okresie średniowiecza oraz w wyniku regulacji, która nastąpiła po pożarze 1817 r. Zachował się czworoboczny rynek, obecnie Plac Powstańców Wlkp. z 7 wylotami ulic, oraz zabudową wzdłuż wszystkich pierzei pochodzącą z XIX i XX w. Wśród licznych zachowanych obiektów należy wymienić m.in.: pozostałości zespołu klasztoru bernardynów wraz z przepięknym kościołem pw. NMP Niepokalanie Poczętej, pozostałości Zamku Opalińskich, Zespół budynków Stada Ogierów w Sierakowie, synagogę oraz ruiny poewangelickiego kościoła.

Ponadto zabytkowy układ urbanistyczny zachował się w Kamionnie, w gminie Międzychód. Miejscowość ta była miastem od k. XIV w., lokowana ponownie w 1638r. przez Krzysztofa Prusimskiego. Prawa miejskie straciła jednak w 1874 r. w wyniku drastycznego spadku liczby mieszkańców spowodowanego epidemiami nawiedzającymi miasto. Od tego czasu jest wsią z zachowanym dawnym układem urbanistycznym. Pozostałością dawnego założenia jest trapezowaty rynek z wylotami 4 ulic. Zachowała się część dawnej zabudowy z 1 poł. XIX w., którą stanowią niewielkie parterowe domki murowane z cegły lub z muru pruskiego, nakryte 2-spadowymi dachami.

Kościoły

Na terenie powiatu międzychodzkiego znajdują się 33 obiekty sakralne, z czego 18 wpisanych jest do rejestru zabytków. Wszystkie świątynie katolickie (12) wpisane są do rejestru zabytków i w większości są one właściwie utrzymywane, a ich stan techniczny jest

bardzo dobry lub dobry. Oprócz nich na terenie powiatu znajdują się trzy kościoły poewangelickie. Z czego dwa z nich są w dobrym stanie technicznym, natomiast szachulcowy kościół poewangelicki w Sierakowie jest w stanie ruiny. W 2010 r. zawaliła się część południowa obiektu i wymaga on natychmiastowej odbudowy. Jest to jednocześnie jedyny obiekt sakralnego budownictwa drewnianego na terenie powiatu.

Rezydencje

Na omawianym obszarze znajduje się 31 pałaców i dworów, z czego 24 wpisanych jest do rejestru zabytków. Znajdują się tu również pozostałości dawnego fortalicjum tj. zamku Opalińskich w Sierakowie, pochodzącego z przełomu XIV i XV w., będącego najstarszą zachowaną rezydencją na tym terenie.

Obiektem, który w swoich zrębach sięga XVII w., a może nawet XVI w. jest dwór w Chalinie. Około 1800 r. dokonano gruntownej przebudowy budynku i nadano mu formę zachowaną do dnia dzisiejszego. Z XVIII w. pochodzą również dwory w Mnichach i Prusimiu, przebudowane na początku XX w. Na początku XIX w. wzniesione zostały klasycystyczne dwory w Orzeszkowie i Ławicy, pałac w Kwilczu wiązany z wybitnym niemieckim architektem Karolem Fryderykiem Schinklem, a także pałac w Gorzyniu. W ciągu drugiej połowy XIX w. i na początku XX w. powstały liczne pałace i dwory w rozmaitych stylach. W neogotyckim stylu wzniesiono pałace w Śródce, Charcicach i Rozbitku, rozbudowano pałac w Wituchowie. Z wykorzystaniem form sięgających do stylistyki renesansu zbudowano pałace w Łężcach i Białokoszu. Wśród rezydencji z początku XX w. wyróżnia się dwór w Chudobczycach wzniesiony wg projektu architekta Rogera Sławskiego, pałac w Mościejewie i dwór w Gnuszynie. W nowoczesnej stylistyce tzw. „landhausstil" wzniesiono około 1910 r. rezydencje w Luboszu, Lutomiu i Niemierzewie. Ich stan techniczny jest zróżnicowany, wynikający często z określonej formy własności oraz celom na jakie te obiekty są przeznaczone.

Zespoły folwarczne

W interesującej nas strefie zewidencjonowano 43 zespoły folwarczne lub pozostałości zespołów z zachowanym układem podwórza i częścią budynków gospodarczych, z których 8 wpisanych jest do rejestru zabytków. Prócz tego wpisane są 3 podwórza gospodarcze jako układy przestrzenne tj. w Chudobczycach, Łężcach i Ławicy. Część zespołów pełni swoją pierwotną funkcję (np. Białokosz, Wituchowo, Mnichy), część jest nieużytkowana (np. Kwilcz, Lubosz).

Na terenie powiatu zachowało się wiele ciekawych architektonicznie budynków gospodarczych wchodzących w skład zespołów folwarcznych. Na tym terenie szczególnie wyróżniają się murowane budynki licowane kamieniem z ceglanym detalem. Szczególnie ciekawe zespołu tego typu obiektów znaleźć można w Wituchowie, Białokoszu czy Lutomku. Interesujące ceglane obiekty podziwiać można również w Rozbitku, Luboszu, Mnichach.

Parki

Na terenie Powiatu Międzychodzkiego zarejestrowano 31 zabytkowych parków z czego 22 zostało wpisanych do rejestru zabytków. Są to głównie założenia parkowe

towarzyszące dawnym obiektom mieszkalnym dworom i pałacom, ale zewidencjonowano także dwa parki miejskie na terenie Międzychodu oraz park przy Stadzie Ogierów w Sierakowie. W przeważającej większości założenia parkowe znajdujące się w powiecie powstawały w XIX wieku wraz z powstaniem siedzib rodowych właścicieli wsi. Występuje jednak na obszarze kilka założeń parkowych o starszym rodowodzie np. Chalin, Mnichy, czy Prusim, które zostały jednak niestety w XIX i początku XX wieku silnie przekształcone. Charakterystyczne dla XIX w. jest łączenie tutaj założenia parkowego widokowo i kompozycyjnie z otaczającym krajobrazem np. park w Kwilczu, Białokoszu, Ławicy, Białczu czy Śródce, które często były lokalizowane nad brzegami jezior lub płynnie przechodzą one w założenia o charakterze leśnym i dalej w obszary leśne np. Chalin, Łężce, Lubosz. Powierzchnia parków na terenie powiatu wynosi średnio kilka hektarów, a największymi pod względem powierzchni są parki w Rozbitku - ponad 22 ha, Gorzyniu - 19 ha, i Luboszu – 13 ha. Na terenach parkowych zachowało się wiele starych i cennych drzew często uznanych jako Pomniki Przyrody lub o parametrach pomnikowych. Często też rosną tu drzewa i krzewy gatunków egzotycznych lub rzadko spotykanych o imponujących parametrach i wieku. W parku w Kolnie występują m.in. dwa Miłorzęby japońskie, w Mnichach Miłorząb japoński i Tulipanowiec amerykański, Kasztan jadalny rośnie w Kwilczu, Chalinie i Rozbitku. Prawdopodobnie jako jedyna w Polsce o takiej długości występuje czterorzędowa aleja platanowa na terenie parku w Rozbitku. W wielu parkach zachowały się tzw. elementy małej architektury - bramy, ogrodzenia, stoły kamienne, altana w Kwilczu oraz cmentarze rodowe. Cecha charakterystyczną parków na terenie Powiatu Międzychodzkiego, co zresztą wiąże się z ich położeniem, jest urozmaicona powierzchnia terenu, często położone są na zboczach, nad jeziorami, w wąwozach stokach itp. Jednym z ciekawszych pod tym względem obiektów jest park w Ławicy, gdzie park położony jest na zboczu stoku schodzącego do jeziora i ukształtowanego w 3 „tarasy” ziemne .

Architektura drewniana

W przypadku pozostałości obiektów architektury drewnianej w rejestrze zabytków znajdują się tylko 3 obiekty. Jest jednak szereg budynków na terenie powiatu nie wpisanych do rejestru zabytków, a figurujących w wojewódzkiej ewidencji konserwatorskiej. Drewniana zabudowa wsi stanowi złożony problem. Są to obiekty w najgorszym stanie technicznym wynikającym z racji użycia nietrwałego materiału jakim jest drewno, braku prowadzenia bieżących napraw i remontów, wtórnych przebudów i przekształceń z użyciem niewłaściwych materiałów, a także nieprzystosowaniem do obecnych wymogów cywilizacyjnych. Obiekty te są w większości własnością prywatną, a właściciele często nie posiadają środków finansowych na prowadzenie prac remontowych. Jedyna chałupa drewniana wpisana do rejestru znajduje się w Radgoszczy. Budynek jest w dość dobrym stanie technicznym. Zamieszkany, poddawany przez właścicieli bieżącym pracom remontowym.

Cmentarze

Z istniejących tu nekropolii zarejestrowanych jest 94 cmentarze, z czego tylko 4 zostały wpisane do rejestru zabytków – w Bucharzewie, Orzeszkowie, cmentarze przykościelne w Międzychodzie, i Miłostowie. Dwa cmentarze rodowe wpisane zostały do

rejestru w ramach założeń parkowych w Luboszu i Rozbitku. Cmentarze rzymsko – katolickie są utrzymywane w stanie dobrym, natomiast cmentarze ewangelickie z uwagi na to, iż od kilkudziesięciu lat z reguły nie są czynne, pozostają w bardzo złym stanie. Na przestrzeni lat powojennych zostały zdewastowane, zaniedbane i zarośnięte przez krzewy i samosiewy, często zaśmiecone. Cmentarze te często położone są z dala od wsi i zabudowy mieszkaniowej, co dodatkowo sprzyja dewastacji. Wśród nich, systematycznym pracom pielęgnacyjnym poddawany jest cmentarz w Bucharzewie, który jest pod stałą opieką wolontariuszy oraz właścicieli.

Mapa.1. Powiat międzychodzki we współczesnych granicach.

5. WNIOSKI Z ANALIZY ROZMIESZCZENIA I ZAGROŻENIA ZABYTKÓW ORAZ SPOSOBY ICH OCHRONY W ZALEŻNOŚCI OD ZAGROŻENIA.

Z analizy rozmieszczenia nieruchomych i ruchomych zabytków wynika, że na terenie Powiatu Międzychodzkiego są one rozlokowane nierównomiernie. Największa ich ilość znajduje się w części obszaru położonego na południe od rzeki Warty. Jest to teren intensywnie wykorzystywany gospodarczo i rolniczo z dobrze rozwiniętą siecią osadniczą. W części położonej na północ od koryta rzeki Warty następuje znaczne rozrzedzenie ilości obiektów zabytkowych wynikające z puszczańskiego charakteru omawianego obszaru.

W razie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i konfliktu zbrojnego, planuje się wykonanie następujących przedsięwzięć:

1. Ochrona zabytków nieruchomych:
   A. prowadzenie ewidencji zabytków w formie kart adresowych przez Burmistrzów Miast i Gmin oraz Wójtów Gmin z terenu Powiatu Międzychodzkiego,

   B. opracowanie i aktualizowanie wymaganych programów opieki nad zabytkami wymaganych dla Gmin i Powiatu przez Burmistrzów, Wójtów Miast i Gmin, oraz Starostę z terenu Powiatu Międzychodzkiego,

   C. opracowanie dokumentacji i kart adresowych wymaganych dla stanowisk archeologicznych dla Gmin z terenu Powiatu Międzychodzkiego,

   D. oznakowanie zabytkowych obiektów znakami „Konwencji Haskiej”,

   E. uwzględnienie ochrony zabytków w planie zagospodarowania przestrzennego przez Burmistrzów Miast i Gmin oraz Wójtów Gmin z terenu Powiatu Międzychodzkiego.

1. Ochrona zabytków nieruchomych i ruchomych:

   A. prowadzenie ewidencji zabytków w formie kart adresowych przez Burmistrzów Miast i Gmin, Wójtów Gmin Powiatu Międzychodzkiego,

   B. w przypadku konfliktu demontaż i ukrycie najcenniejszych detali architektonicznych i elementów wyposażenia,

   C. przygotowanie i rozmieszczenie znaków Konwencji o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego wraz z Regulaminem wykonawczym do tej Konwencji oraz Protokołem o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego, podpisanej w Hadze dnia 14 maja 1954 r. (Dz. U. z 1957 r. Nr 46, poz. 212), zwanej dalej "Konwencją haską",

   D. zgromadzenie i utrzymywanie w gotowości urządzeń, sprzętu, narzędzi, opakowań, materiałów niezbędnych do wykonania prac zabezpieczających i działań ratowniczych,

E. zorganizowanie systemu monitorowania zagrożeń, alarmowania i powiadamiania,

F. wyznaczenie i przygotowanie zespołów ludzkich do prac zabezpieczających i działań ochronnych.

3. Ochrona zabytków ruchomych:
- na miejscu, tj. schrony, piwnice, inne miejsca ukrycia,
- przez rozśrodkowanie,
- poprzez ich ewakuację.

4. Sposoby poprawienia bezpieczeństwa najważniejszych zabytków:
- doprowadzeniu do założenia w kościele, muzeum systemów alarmowych przeciwpożarowych i przeciwwłamaniowych,
- poprawa zabezpieczenia technicznego zabytków /lepsze zamki, drzwi, kraty itp./,
- założenie lub poprawienie oświetlenia zewnętrznego zabytku,
- wykonanie lub powiększenie strefy ochronnej, niepalnej dookoła zabytku,
- zainstalowanie lub przeprowadzenie konserwacji hydrantów w pobliżu zabytków,
- zamontowanie hydrantów wewnętrznych np. w kościele, szczególnie drewnianym, po uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków,
- udrożnienie kanalizacji burzowej w sąsiedztwie obiektów zabytkowych,
- przycięcie konarów wysokich drzew lub wycięcie drzew uschniętych zgodnie z przepisami, jeżeli zagrażają bezpieczeństwu zabytku w razie wichury lub huraganu,
- kierowanie ruchu samochodów ciężarowych, autocystern na obwodnicę miejscowości, dalej od zabytków,
- przygotowanie, wyremontowanie pomieszczeń dla zabytków ruchomych, np. zbiorów muzeum, służących do ich ukrycia w razie konfliktu zbrojnego lub innych zagrożeń itp.
- zwrócenie się do służb mundurowych o zwrócenie uwagi na obiekty zabytkowe oraz stanowiska archeologiczne, w tym grodziska i kurhany zagrożone przez nielegalne działania i niszczenie przez tzw. „detektorystów" czy też „miłośników historii".

5.1 Spodziewane zagrożenia dla zabytków na obszarze Powiatu Międzychodzkiego.

Najczęściej występującymi katastrofami (klęskami żywiołowymi) na terenie Polski, a więc również na terenie Powiatu Międzychodzkiego są:

Zagrożenia naturalne (obiektywne):
powódź - w związku z wylewami rz. Warty zagrożenie takie występuje, mogą niekiedy wystąpić lokalne lub na większą skalę podtopienia wywołane intensywnymi opadami deszczu, gradu;
huragan - na terenie powiatu odnotowano kilka wydarzeń związanych z działalnością intensywnych wiatrów na pograniczu z siłą huraganu, jednak są one osłabione kompleksami leśnymi. Występują sporadycznie, nie niosą w sobie dużego niebezpieczeństwa;
wyładowania atmosferyczne – drewniana zabudowa, kryta strzechą jest narażona na znaczne niebezpieczeństwo pożaru w wyniku wyładowań atmosferycznych. Zabezpieczenie stanowią tu odgromniki;
upały i mrozy - tego rodzaju zagrożenia nie stanowią realnego niebezpieczeństwa dla obiektów zabytkowych.

Zagrożenia wywołane przez człowieka (subiektywne):
kradzieże - gromadzone w obiektach zabytkowych eksponaty, posiadają wielką wartość kulturową i stanowią smakowity łup dla szabrowników - wynika z tego, że kradzieże tych obiektów mogą przynieść znaczne korzyści;
włamania - ten rodzaj zagrożenia jest bardzo realny. Obiekty są usytuowane na dużej przestrzeni (brak ochrony), są narażone na tego typu zdarzenia. Konieczna jest zmiana systemu ochrony, wsparcie jej systemami elektronicznymi wraz z możliwością udzielenia realnej pomocy z zewnątrz (Policja, Grupy Interwencyjne).
zakłócanie porządku publicznego - w trakcie imprez plenerowych, gromadzących jednorazowo od kilku do kilku tysięcy zwiedzających możliwe są tego typu zdarzenia. Obecność w tym czasie na miejscu pracowników ochrony oraz współpraca z Policją może skutecznie tego typu zdarzeniom zapobiegać, a w przypadku ich wystąpienia pozwoli na skuteczną interwencję sił porządkowych. Istnieje również możliwość dewastacji obiektów zabytkowych;
wandalizm, niszczenie mienia - jest to realne zagrożenie wynikające również z faktu rzeczywistej dostępności obiektów zabytkowych. Przeciwdziałać tego typu zagrożeniom powinni mieszkańcy danej miejscowości, oraz osoby zwiedzające instytucje.

Powyższym zagrożeniom wywoływanym przez człowieka przeciwdziałać mogą mieszkańcy regionu, Rady Sołeckie, instytucje oraz różnego typu organizacje społeczne.

Zagrożenia mogące wystąpić na terenie Powiatu Międzychodzkiego:
- zalanie, podtopienia **– mogą wystąpić**;
- awarie obiektów hydrotechnicznych **– nie występuje**;
- pożary **– występują**;
- awarie rurociągów paliwowych oraz zbiorników z materiałami – **mogą wystąpić**;
- akty terrorystyczne **– mogą wystąpić**;
- katastrofy budowlane związane z:
    1) wybuchem gazu – **mogą wystąpić**;
    2) osunięciem gruntu – **nie występuje**;
- zagrożenia związane z konfliktami zbrojnymi konflikt zbrojny **–** położenie zabytków w pobliżu strategicznych celów wojskowych – **nie występują**.

6. WYKAZ ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO.

Wpisem do rejestru zabytków na obszarze Powiatu Międzychodzkiego objęto do tej pory 51 odrębnych obiektów zabytkowych i 36 zespołów obiektów zabytkowych obejmujących 174 obiekty, ponadto 1 zabytkowy układ przestrzenny (urbanistyczny). Do tej grupy obiektów, ich zespołów i układów przestrzennych zastosowanie mają wszelkie rygory prawne wynikające z treści właściwych aktów prawnych. Podstawowe znaczenie ma *Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. Nr 162, poz. 1568).

Gmina Chrzypsko Wielkie:

- **Białcz**
  - zespół dworski, 1 poł. XIX, nr rej.: 34/Wlkp/A z 30.06.2000:
    - dwór
    - park

- **Białokosz**
  - cmentarz ewangelicki, nieczynny, 1 poł. XIX-XX, nr rej.: 514/Wlkp/A z 15.05.2007
  - zespół pałacowy:
    - pałac, pocz. XX, nr rej.: 2299/A z 22.03.1994
    - park, XIX – XX nr rej.: 2031/A z 15.10.1985
  - zespół folwarczny, 2 poł. XIX – XX , nr rej.: 2609/A z 27.09.1996:
    - jałownik
    - obora
    - spichrz
    - magazyn i stajnia
    - mączkarnia
    - stodoła

- **Charcice**
  - zespół pałacowy, XIX/XX, nr rej.: 1680/A z 4.04.1975:
    - pałac
    - park

- **Chrzypsko Wielkie**
  - kościół par. p.w. św. Wojciecha, 1600, nr rej.: 2381/A z 12.12.1932
  - pałac, pocz. XX, nr rej.: 2542/A z 12.06.1995

- **Gnuszyn**
  - zespół dworski, nr rej.: 2608/A z 25.09.1996:
    - dwór, 1906
    - park, XIX/XX

- **Łężce**
  - zespół pałacowy:
    - pałac, 1 poł. XIX, nr rej.: 2020/A z 3.09.1985
    - park, 2 poł. XIX – XX, nr rej.: 2003/A z 19.06.1985 i 13.06.2000

- **Ryżyn**
  - dworzec kolejowy, 1907, nr rej.: A-31/Wlkp z 31.05.2000
  - budynek gospodarczy, nr rej.: j.w.

- **Śródka**
  - zespół pałacowy, nr rej.: 1682/A z 4.04.1975:
    - pałac, 1858-61
    - park, 2 poł. XIX

Gmina Kwilcz:

- **Chudobczyce**
  - zespół dworski:
    - dwór, 1907, nr rej.: 2259/A z 8.12.1992
    - park z aleją dębową, XIX/XX, nr rej.: 2001/A z 28.05.1985

- **Kwilcz**
  - zespół kościoła par., nr rej.: 800/Wlkp/A z 15.12.1933, z 26.05.1965 i z 7.06.2010 :
    - kościół par. p.w. św. Michała, 1766-82
    - 2 wieże-kaplice, 1780-90
    - cmentarz kościelny
    - cmentarz grzebalny, 1 poł. XIX
    - ogrodzenie cmentarzy z bramą i rzeźbami, 1780-90
  - zespół pałacowy:
    - pałac, 1828, nr rej.: 75/A z 26.05.1965
    - oficyna północna, XVIII, nr rej.: j.w.
    - park, XVIII-XIX, nr rej.: j.w.
    - oficyna południowa, XVIII, nr rej.: 2556/A z 28.08.1995
    - stajnia koni wyjazdowych i powozownia, 2 ćw. XIX, nr rej.: j.w.
    - altana parkowa, drewn., pocz. XX, nr rej.: j.w.
  - zespół folwarczny, nr rej.: 2560/A z 22.09.1995:
    - gorzelnia, 1872
    - spichrz, k. XIX
    - obora, k. XIX
    - rządcówka, ul. 1 Maja 4, k. XIX
    - budynek gospodarczo-mieszkalny, ul. 1 Maja 2, k. XIX
    - chlewnia i obora, 1936
    - stolarnia, 1896
    - stajnia koni roboczych, 1888

- **Lubosz**
  - kościół par. p.w. Nawiedzenia NMP, 1818, nr rej.: 505/A z 19.03.1969

- zespół dworski:
  - dwór, 1915, nr rej.: 2350/A z 11.04.1995
  - oficyna, 1895, nr rej.: 2369/A z 22.05.1995
  - park, 2 poł. XIX, nr rej.: 2545/A z 12.06.1995
  - cmentarz rodowy Bardt'ów, 2 poł. XIX, nr rej.: j.w.
- zespół folwarczny, 2 poł. XIX/XX, nr rej.: 2373/A z 29.05.1995:
  - gorzelnia
  - stajnia i dom mieszkalny
  - spichrz (ob. stajnia)
  - 3 stodoły
  - cielętnik ze stelmacharnią i kuźnią
  - obora

- **Miłostowo**
  - kościół ewangelicki, ob. rzym.- kat. fil. p.w. Podwyższenia Krzyża, 1902, nr rej.: 2564-A z 16.10.1995
  - cmentarz przykościelny, nr rej.: j.w.

- **Mościejewo**
  - zespół pałacowy:
    - pałac, 1906, nr rej.: 2253/A z 28.10.1992
    - oficyna, 1 poł. XIX, nr rej.: 2353/A z 12.12.1994
    - park, XIX, pocz. XX, nr rej.: 2000/A z 8.06.1985

- **Niemierzewo**
  - zespół dworski, XIX/XX, nr rej.: 764/Wlkp/A z 12.06.1995:
    - dwór
    - park

- **Nowa Dąbrowa**
  - zespół dworski, nr rej.: 2372/A z 27.05.1995:
    - dwór, 1920
    - park, poł. XIX

- **Orzeszkowo**
  - kościół ewangelicki, 1861, nr rej.: 2295/A z 14.01.1994
  - cmentarz kalwiński, pocz. XIX, nr rej.: 2067/A z 27.02.1986
  - dwór, 1 poł. XIX, nr rej.: 1579/A z 27.07.1974

- **Prusim**
  - zespół dworski i folwarczny, nr rej.: 816/Wlkp/A A z 17.04.1970, z 9.08.1994 i z 15.10.2010:
    - dwór, 2 poł. XVIII, k. XIX
    - park, XIX
  - folwark z podwórzem:
    - spichrz, 1844
    - obora i stajnia robocza, 1877

- **Rozbitek**
  - zespół pałacowy, nr rej.: 1408/A z 24.02.1973:
    - pałac, 1856
    - kaplica grobowa, poł. XIX
    - park, XVIII-XIX, nr rej.: kl.IV-83/40/58 z 14.11.1958
  - zespół folwarczny, poł. XIX - pocz. XX, nr rej.: 2559/A z 22.09.1995:
    - stajnia z wozownią i domem stangreta
    - źrebięciarnia
  - folwark „stary" (wschodni):
    - gorzelnia
    - budynek mieszkalny, przy bramie wjazdowej
  - folwark „nowy" (zachodni):
    - rządcówka
    - owczarnia I
    - magazyn
    - owczarnia II
    - stodoła
    - kuźnia, garaże, magazyn

- **Wituchowo**
  - zespół pałacowy i folwarczny, nr rej.: 2092/A z 2.06.1986:
    - pałac, k. XVIII, 1910
    - park, XVIII – XX
  - folwark, XIX – XX :
    - stajnie
    - stajnia z powozownią
    - szorownia
    - chlewnia
    - stodoła
    - kuźnia
    - spichlerz

<u>Gmina Międzychód</u>:

- **Gorzycko**
  - dom nr 1, nr rej.: 773 z 15.02.1964
  - dom nr 2, nr rej.: 774 z 15.02.1964

- **Gorzyń**
  - dwór, XIX, nr rej.: 332 z 21.10.1968
  - czworak nr 6, szach., XIX, nr rej.: 330 z 21.10.1968

- **Kamionna**
  - kościół par. p.w. Narodzenia NMP, 1499, nr rej.: 260 z 20.07.1979

- **Kolno**
  - park pałacowy, pocz. XIX-XX, nr rej.: 25/Wlkp/A z 21.04.2000

- przepompownia, pocz. XX, nr rej.: j.w.

- **Lewice**
  - kościół par. p.w. św. Mikołaja, 2 poł. XIX, nr rej.: 496 z 4.02.1969

- **Łowyń**
  - kościół par. p.w. Wniebowzięcia NMP, 1924-27, nr rej.: /Wlkp/A z 26.03.2009
  - cmentarz kościelny, nr rej.: j.w.

- **Mierzynek**
  - spichrz, drewn., nr rej.: 758/A z 10.11.1969 (przeniesiony do skansenu w Gorzowie Wlkp.)

- **Międzychód**
  - kościół par. p.w. Męczeństwa Św. Jana Chrzciciela, XVI-XVII, 1903, nr rej.: 504/A z 10.03.1969 r.

  - zespół d. kościoła ewangelickiego, ul. Piłsudskiego 18, nr rej.: 747/Wlkp/A z 10.03.1969 i z 16.03.1992 :
    - kościół, ob. rzym.-kat. par. p.w. Niepokalanego Serca Maryi, 1838, 1913
    - cmentarz przykościelny, XVII
    - ogrodzenie z wnękami i płytami nagrobnymi, XVII – XIX
  - zespół stacji kolejowej, nr rej.: 10/Wlkp/A z 18.06.1999:
    - dworzec kolejowy, 1888
    - magazyn, 1888
    - szalet, 1888
    - 3 domy mieszkalne, przy dworcu, 1910
    - dom mieszkalny, ul. Gorzycka 5, 1910
    - parowozownia, 1910
    - 2 nastawnie, 1910
  - dom, ul. Marszałka Piłsudskiego 15, 1 poł. XIX, nr rej.: 918 z 21.02.1970
  - dom, ul. Dworcowa 21, 1 poł. XIX, nr rej.: 916 z 21.02.1970
  - szkoła, ul. Iczka 3, 1903, nr rej.: 252/Wlkp/A z 21.11.2005
  - ogrodzenie z bramami, j.w.
  - dom, ul. Kilińskiego 9, pocz. XIX, nr rej.: 638 z 24.06.1969
  - dom, ul. Kościelna 1, 1 poł. XIX, nr rej.: 403 z 15.06.1992
  - starostwo, ob. UMiG, ul. Piłsudskiego 2, 1880, 1911, nr rej.: 53/Wlkp/A z 2.04.2001
  - ogrodzenie, mur., j.w.
  - dom, ul. Portowa 1, szach., pocz. XIX, nr rej.: 917 z 21.02.1970
  - dom, Rynek 1, 1 poł. XIX, nr rej.: 637 z 24.06.1969
  - dom, Rynek 2, 1 poł. XIX, nr rej.: 919 z 21.02.1970
  - dom, Rynek 3, 1 poł. XIX, nr rej.: 920 z 21.02.1970
  - hotel „Pod Białym Orłem”, Rynek 11, pocz. XX, nr rej.: 54/Wlkp/A z 10.05.2001
  - dom, ul. Rynkowa 1, XVIII/XIX, nr rej.: 502 z 10.03.1969
  - dom, ul. Rynkowa 2, XVIII/XIX, nr rej.: 465 z 1.02.1969
  - dom, ul. Rynkowa 3, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 443 z 1.02.1969

- dom, ul. Rynkowa 4, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 453 z 1.02.1969
- dom, ul. Rynkowa 6, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 464 z 1.02.1969
- dom, ul. Rynkowa 7, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 466 z 3.02.1969
- dom, ul. Rynkowa 8, 1 poł. XIX, nr rej.: 479 z 3.02.1969
- dom, ul. Rynkowa 9, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 488 z 4.02.1969
- gimnazjum miejskie, ul. Sikorskiego 27, 1904, 1925, nr rej.: 251/Wlkp/A z 10.10.2005
- dom, ul. 17 Stycznia 30, szach., 1 poł. XIX, nr rej.: 640 z 24.06.1969
- dom, ul. 17 Stycznia 32, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 922 z 21.02.1970
- dom, ul. 17 Stycznia 33, 1 poł. XIX, nr rej.: 642 z 24.06.1969
- dom, ul. 17 Stycznia 34, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 643 z 24.06.1969
- dom, ul. 17 Stycznia 37, szach., 1 poł. XIX, nr rej.: 923 z 21.02.1970
- dom, ul. 17 Stycznia 38, szach., XVIII/XIX, nr rej.: 644 z 24.06.1969
- dom, ul. 17 Stycznia 40, szach., 1 poł. XIX, nr rej.: 645 z 24.06.1969
- dom, ul. 17 Stycznia 48, szach., pocz. XIX, nr rej.: 646 z 24.06.1969
- dom, ul. 17 Stycznia 95, szach., 1 poł. XIX, nr rej.: 647 z 24.06.1969
- budynek Miejskiej kasy oszczędności, ob. muzeum, ul. 17 Stycznia 100, 1904, nr rej.: 123/Wlkp/A z 14.03.2003
- dom, ul. 17 Stycznia 121, poł. XIX, nr rej.: 648 z 24.06.1969

- **Mnichy**
  - zespół dworski, nr rej.: 21/A/Wlkp z 20.03.2000:
    - dwór, XVII, 1908
    - rządcówka, 2 poł. XIX
    - 2 budynki gospodarcze, 2 poł. XIX
    - gorzelnia, 1874
    - park, 2 poł. XIX

- **Mniszki**
  - zespół dworski i folwarczny, nr rej.: 555/Wlkp/A z 16.10.2007:
    - dwór, 1890/XX
    - willa, 1910
    - park, XIX
  - folwark, 1863-1915:
    - budynek wielofunkcyjny
    - stajnia
    - chlewnia
    - płatkarnia

- **Radgoszcz**

- dom (chata) nr 17, k. XVIII, nr rej.: 778 z 22.11.1969

<u>Gmina Sieraków</u>

- **Bucharzewo**
  - cmentarz ewangelicki, 2 poł. XIX, nr rej.: 117/Wlkp/A z 3.02.2003
  - dom, ob. schronisko turystyczne, nr 16, 1860, nr rej.: 105/Wlkp/A z 28.08.2002

- **Chalin**
  - zespół dworski , poł. XIX:
    - dwór, nr rej.: 1578/A z 27.07.1974
    - park, nr rej.: 2554/A z 11.08.1995
  - folwark, nr rej.: 280/Wlkp/A z 27.02.2006:
    - stodoła, 1907
    - stodoła, ob. owczarnia, 1866
    - chlewnia pracowników folwarku, mur. 4 ćw. XIX.

- **Lutom**
  - kościół p.w. Św. Andrzeja Apostoła i NMP Wspomożenia Wiernych, 1753-62, nr rej.: 2383/A z 12.12.1932
  - zespół dworski, nr rej.: 2114/A z 15.01.1987:
    - dwór, 1905
    - park, 2 poł. XIX

- **Lutomek**
  - zespół dworski, poł. XIX, nr rej.: 2613/A z 30.09.1996 :
    - dwór
    - park
  - folwark, nr rej.: 2614/A z 30.09.1996:
    - stajnia wyjazdowa
    - stajnia mur.,1863,
    - spichlerz, mur., 1863,
    - kobylarnia, ob. obora, 3 ćw. XIX,
    - kierat, mur., 1863

- **Ławica**
  - zespół dworski i folwarczny, poł. XIX/XX, nr rej.: 2143/A z 18.12.1987:
    - dwór, nr rej.: 337/A z 29.10.1968
    - park
  - folwark:
    - dom ogrodnika
    - dom mieszkalny
    - gołębnik
    - chlewnia
    - obora
    - stodoła

- **Sieraków**
  - historyczne założenie urbanistyczne, 1416 - XX, nr rej.: 2268/A z 14.01.1992
  - zespół klasztorny bernardynów:
    - kościół p.w. MB Niepokalanie Poczętej, 1624-39, 1740, 1865, nr rej.: 2498/A z 11.09.1953

- skrzydło klasztoru, ob. plebania, 1819, nr rej.: 493/A z 4.02.1969

- kościół ewangelicki, ob. magazyn, szach., 1782-85, nr rej.: 489/A z 4.02.1969
- synagoga, ob. kino, ul. Sokoła 4, k. XIX, nr rej.: 2229/A z 4.04.1992
- pozostałości zamku Opalińskich, 2 poł. XVII, 1990-93, nr rej.: 302/A z 17.10.1968
- zespół zabudowań stadniny koni, 1 poł. XIX – XX, nr rej.: 2179/A z 16.10.1989:
  - dom kierownika, tzw. pałac, 1890, nr rej.: 301/A z 17.10.1968,
  - ujeżdżalnia, 1829, nr rej.: 301/A z 17.10.1968,
  - 4 pawilony mieszkalne (narożne), nr rej.: 2179/A z 16.10.1989
  - tzw. biały domek, nr rej.: 2179/A z 16.10.1989,
  - stajnia I, nr rej.: 2179/A z 16.10.1989,
  - stajnia (z wozownią i szorownią), nr rej.: 301/A z 17.10.1968,
  - stajnia, nr rej.: 2179/A z 16.10.1989,
  - budynek wielofunkcyjny, nr rej.: 2179/A z 16.10.1989,
  - ambulatorium, nr rej.: 2179/A z 16.10.1989,
  - stajnia izolacyjna, nr rej.: 2179/A z 16.10.1989,
  - stajnia, ob. warsztat, nr rej.: 2179/A z 16.10.1989,
  - stajnia, tzw. nowe boksy, nr rej.: 2179/A z 16.10.1989,
  - park, nr rej.: 1681/A z 4.04.1975,

- d. szpital Świętego Ducha, ob. dom mieszkalny, ul. Poznańska 14, 1838, 1940, nr rej.: 22/Wlkp/A z 26.06.2000
- dom, ul. 8 Stycznia 7, 1 poł. XIX, nr rej.: 495/A z dnia 4.02.1969. r.

7. WYKAZ ZABYTKÓW RUCHOMYCH WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE POWIATU MIĘDZYCHODZKIEGO.

Na terenie Powiatu Międzychodzkiego zabytki ruchome skupione są głównie w zabytkowych obiektach sakralnych, które dominują tutaj pod względem liczebności. Stanowią one elementy wystroju i wyposażenie kościołów, i są to m.in.: rzeźby, naczynia, szaty liturgiczne, ołtarze i ich części, 206 spośród nich wpisano do rejestru zabytków. Prócz wyposażenia kościelnego zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków znajdują się w m.in. w Stadzie Ogierów w Sierakowie, Muzeum Zamku Opalińskich w Sierakowie oraz na dawnym cmentarzu kalwińskim w Orzeszkowie.

<u>Gmina Chrzypsko Wielkie</u>:
Chrzypsko Wielkie:

1. Rzeźba „Matka Boska z Dzieciątkiem na lwie”, kościół św. Wojciecha w Chrzypsku Wielkim, obiekt wpisany do rejestru zabytków ruchomych pod numerem 12/2/B, decyzją z roku 1950.
2. Wyposażenie kościoła p.w. św. Wojciecha w Chrzypsku Wielkim, 15 pozycji wpisanych do rejestru zabytków ruchomych pod numerem 40/ B decyzją z roku 1970.

<u>Gmina Kwilcz:</u>
Kwilcz:

1. Wyposażenie kościoła p.w. św. Michała, XV-XIX w., 39 obiektów wpisanych do rejestru zabytków ruchomych pod numerem 81/B, decyzją z 1971 r.

Lubosz:

2. Wyposażenie kościoła p.w. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny, XVII –XIX w., 17 obiektów wpisanych do rejestru zabytków ruchomych pod numerem 88/B, decyzją z 1971 r.

Orzeszkowo:

3. Pomniki nagrobne na dawnym cmentarzu kalwińskim należące do Jana Wilhelma Kassyusza, rodziny Kurnatowskich i ich rodziny, 3 obiekty wpisane do rejestru zabytków ruchomych pod numerem 166/B, decyzją z 1971 r.

<u>Gmina Międzychód:</u>

Kamionna

1. Wyposażenie kościoła p.w. Narodzenia NMP – łącznie 41 obiektów zabytkowych; 21 obiektów wpisanych do rejestru zabytków ruchomych pod numerem 76/B/G decyzją z 1971 r., 20 obiektów pod numerem B/8/G decyzją z 1979 r.

Lewice:

2. Wyposażenie kościoła p.w. św. Mikołaja w Lewicach – łącznie 13 obiektów wpisanych do rejestru zabytków ruchomych pod numerem 165/B decyzją z 1971 roku.

Międzychód:

3. Wyposażenie kościoła p.w. Męczeństwa Św. Jana Chrzciciela, XVI-XVIII w. – łącznie 13 obiektów wpisanych do rejestru zabytków ruchomych pod numerem 90/B/G, decyzją z 1971 r.
4. Wyposażenie kościoła poewangelickiego p.w. Niepokalanego Serca Maryi – łącznie 7 zabytków wpisanych do rejestru zabytków ruchomych pod numerem 92/B/G decyzją z roku 1971 r.

<u>Gmina Sieraków:</u>

Lutom:

1. Wyposażenie kościoła p.w. św. Andrzeja i NMP Wspomożenia Wiernych – łącznie 11 obiektów, wykaz zabytków ruchomych nr rej. 152/WLKP/B – decyzja z 1971 r.

Sieraków:

2. Wyposażenie pobernardyńskiego kościoła p.w. NMP Niepokalanie Poczętej, XVII–XIX, 49 obiektów, nr rej.: 41/B – decyzja z 1970 r.
3. Kolekcja powozów konnych w Stadzie Ogierów Sieraków, XIX–XX:
   – pojazd konny bryczka – amerykan, nr rej.: 16/B,
   – pojazd konny bryczka tzw. czarnowiecki, nr rej.: 17/B,
   – pojazd konny brek vis a vis, nr rej.: 18/B,
   – pojazd konny brek, nr rej.: 19/B.
4. Sarkofagi rodu Opalińskich, depozyt w Muzeum Zamku Opalińskich w Sierakowie, własność Parafia Sieraków, XVII w., 5 sarkofagów,

nr rej.: 1/Wlkp./B z dnia 30.03.1999 r.

5. Puchar cynowy cechu kowali**,** depozyt w Muzeum Zamku Opalińskich w Sierakowie, wł. UG, 1782, nr rej.: 2/Wlkp./B z dnia 10.05.1999 r.

8. WYKAZ STANOWISK ARCHEOLOGICZNYCH WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW.

Na terenie Powiatu Międzychodzkiego na chwilę obecną nie ma stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

9. Wykaz zabytków nieruchomych na terenie Powiatu Międzychodzkiego podlegających zabezpieczeniu w razie sytuacji kryzysowych lub na wypadek konfliktu zbrojnego - zał. nr 9

GMINA CHRZYPSKO WIELKIE						
Lp.	Miejscowość (obiekty podlegające zabezpieczeniu)	Elementy obiektu podlegające zabezpieczeniu	Proponowany sposób zabezpieczenia	Niezbędne siły i czas na wykonanie zadania	Koszty	własność
1	2	3	4	5	6	7
1	**Białcz** zespół dworski: - dwór - park	cały obiekt	Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie jej z pozostałą dokumentacją w otoczeniu obiektu. Zabezpieczenie wszelkiej dokumentacji dotyczącej zabytku w odpowiednich opakowaniach i ukrycie w bezpiecznym miejscu również w obrębie obiektu, wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej poprzez zwiększenie	Właściciele obiektu oraz wolontariusze: 3 do 6 osób; 2 dni.	500,00 zł	prywatna

			ilości środków gaśniczych.			
2	**Białokosz:** cmentarz ewangelicki	cały obiekt	Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie jej z pozostałą dokumentacją, w otoczeniu obiektu. Zabezpieczenie wszelkiej dokumentacji dotyczącej zabytku w odpowiednich opakowaniach i ukrycie w bezpiecznym miejscu również w obrębie obiektu.	Pracownicy Gminnej Spółki Komunalnej oraz wolontariusze: 2 do 5 osób; 2 dni.	500,00 zł	komunalna
3	**Białokosz:** zespół pałacowy: - pałac - park	cały obiekt	Zawieszenie znaków rozpoznawczych konwencji haskiej, wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie jej z pozostałą dokumentacją. Zabezpieczenie wszelkiej dokumentacji dotyczącej zabytku w	Właściciele obiektu i ich pracownicy, wolontariusze: 2 – 6 osób; 2 dni.	500,00 zł	prywatna

			odpowiednich opakowaniach i ukrycie w bezpiecznym miejscu również w obrębie obiektu, wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej poprzez zwiększenie ilości środków gaśniczych.			
4	**Białokosz:** zespół folwarczny - jałownik - obora - spichrz - magazyn i stajnia - mączkarnia - stodoła	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu i ich pracownicy, wolontariusze: 2 – 6 osób; 3 dni.	750,00 zł	prywatna
5	**Charcice:** zespół pałacowy: - pałac - park	cały obiekt	j. w.	Pracownicy obiektu oraz wolontariusze: 3 – 6 osób; 3 dni.	750,00 zł	państwowa
6	**Chrzypsko Wielkie:** kościół parafialny p.w. św. Wojciecha	cały obiekt	j. w.	Proboszcz parafii, wolontariusze oraz członkowie rady parafialnej od 4-6 osób w czasie 3 dni.	500,00 zł	wyznaniowa

7	**Chrzypsko Wielkie:** pałac	cały obiekt	j. w.	Pracownicy Gminnej Spółdzielni W Chrzypski Wielkim, wolontariusze: 3 do 6 osób; 2 dni.	500,00 zł	inna
8	**Gnuszyn:** zespół dworski: - dwór - park	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu, mieszkańcy obiektu oraz wolontariusze: 4 – 7 osób; 3 dni.	500,00 zł	prywatna
9	**Łężce:** zespół pałacowy - pałac - park	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu, pracownicy oraz wolontariusze: 4 – 7 osób; 3 dni.	500,00 zł	prywatna
10	**Ryżyn:** zespół dworca kolejowego: - dworzec kolejowy - budynek gospodarczy	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu, mieszkańcy obiektu oraz wolontariusze: 4 – 7 osób; 3 dni.	500,00 zł	inna
11	**Śródka:**	cały obiekt		Właściciele	500,00 zł	prywatna

	zespół pałacowy: - pałac - park		j. w.	obiektu, pracownicy oraz wolontariusze: 4 – 7 osób; 3 dni.		
GMINA KWILCZ						
1	**Chudobczyce:** zespół dworski: - dwór - park z aleją dębową	cały obiekt	Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie jej z pozostałą dokumentacją, w otoczeniu obiektu. Zabezpieczenie wszelkiej dokumentacji dotyczącej zabytku w odpowiednich opakowaniach i ukrycie w bezpiecznym miejscu również w obrębie obiektu, wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej poprzez zwiększenie ilości środków gaśniczych.	Pracownicy Fundacji „Barka” oraz wolontariusze: 4 – 7 osób; 3 dni.	500,00 zł	inna
2	**Kwilcz:**	cały obiekt		Proboszcz parafii,	1000,00 zł	wyznaniowa

	zespół kościoła parafialnego p.w. św. Michała: - kościół parafialny p.w. św. Michała - 2 wieże – kaplice - cmentarz kościelny - cmentarz grzebalny - ogrodzenie cmentarza z bramą i rzeźbami		j. w.	wolontariusze oraz członkowie rady parafialnej od 4-6 osób w czasie 4 dni.		
3	**Kwilcz:** zespół pałacowy: - pałac - oficyna północna - park - oficyna południowa - stajnia koni wyjazdowych i powozownia - altana parkowa	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu, pracownicy oraz wolontariusze: 4 – 7 osób; 4 dni.	1000,00 zł	prywatna
4	**Kwilcz:** zespół folwarczny: - gorzelnia - spichrz - obora - rządcówka - budynek mieszkalno – gospodarczy - chlewnia i obora - stolarnia - stajnia koni roboczych	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu, pracownicy oraz wolontariusze: 4 – 7 osób; 3 dni.	1000,00 zł	prywatna
5	**Lubosz:** kościół parafialny p.w. Nawiedzenia	cały obiekt	j. w.	Proboszcz parafii, wolontariusze	750,00 zł	wyznaniowa

	NMP			oraz członkowie rady parafialnej od 4-6 osób w czasie 3 dni.		
6	**Lubosz:** zespół dworski: - dwór - oficyna - park - cmentarz rodowy Bardtów	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu oraz wolontariusze: 4 – 7 osób; 3 dni.	750,00 zł	prywatna/inna
7	**Lubosz:** zespół folwarczny: - gorzelnia - stajnia i dom mieszkalny - spichrz (obecnie stajnia) - 3 stodoły - cielętnik ze stelmacharnią i kuźnią - obora	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu oraz wolontariusze: 4 – 7 osób; 3 dni	1000,00 zł	prywatna
8	**Miłostowo:** zespół kościoła poewangelickiego p.w. Podwyższenia Krzyża - kościół ewangelicki, ob. rzymsko – katolicki p.w. Podwyższenia Krzyża - cmentarz przykościelny	cały obiekt	j. w.	Proboszcz parafii, wolontariusze oraz członkowie rady parafialnej od 4-6 osób w czasie 3 dni.	750,00 zł	wyznaniowa
9	**Mościejewo:** zespół pałacowy: - pałac - oficyna	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu, pracownicy oraz wolontariusze:	750,00 zł	prywatna

	- park			4 – 7 osób; 3 dni.		
10	**Niemierzewo:** zespół dworski: - dwór - park	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu, mieszkańcy oraz wolontariusze: 4 – 7 osób; 3 dni.	750,00 zł	prywatna
11	**Nowa Dąbrowa:** zespół dworski: - dwór - park	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu oraz wolontariusze: 4 – 7 osób; 3 dni.	500,00 zł	prywatna
12	**Orzeszkowo:** kościół ewangelicki	cały obiekt	j. w.	Właściciele, osoby zatrudnione oraz wolontariusze: 2 do 5 osób; 2 dni.	500,00 zł	prywatna
13	**Orzeszkowo:** cmentarz kalwiński	cały obiekt	Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie jej z pozostałą dokumentacją. Zabezpieczenie wszelkiej dokumentacji dotyczącej zabytku w odpowiednich opakowaniach i ukrycie	Członkowie wspólnoty wyznaniowej, pracownicy Gminnej Spółki Komunalnej, osoby zatrudnione oraz wolontariusze: 3 do 6 osób; 2 dni.	500,00 zł	wyznaniowa

			w bezpiecznym miejscu również w obrębie obiektu.			
14	**Orzeszkowo:** dwór	cały obiekt	Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie jej z pozostałą dokumentacją. Zabezpieczenie wszelkiej dokumentacji dotyczącej zabytku w odpowiednich opakowaniach i ukrycie w bezpiecznym miejscu również w obrębie obiektu, wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej poprzez zwiększenie ilości środków gaśniczych.	Właściciele, osoby zatrudnione oraz wolontariusze: 2 do 5 osób; 2 dni.	500,00 zł	prywatna
15	**Prusim:** zespół dworski i folwarczny: - dwór - park folwark z podwórzem: - spichrz	cały obiekt	j. w.	Właściciele, pracownicy oraz wolontariusze: 4 do 5 osób; 2 dni.	750,00 zł	prywatna

	- obora i stajnia robocza					
16	**Rozbitek:** zespół pałacowy: - pałac - kaplica grobowa - park	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu, osoby zatrudnione oraz wolontariusze: 2 do 5 osób; 2 dni.	750,00 zł	prywatna
17	**Rozbitek:** zespół folwarczny: - stajnia z wozownią i domem stangreta - źrebięciarnia folwark „stary” (wschodni) - gorzelnia - budynek mieszkalny przy bramie wjazdowej folwark „nowy” (zachodni) - rządcówka - owczarnia I - magazyn - owczarnia II - stodoła - kuźnia, garaże, magazyn	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu, osoby zatrudnione oraz wolontariusze: 4 do 7 osób; 4 dni.	2000,00 zł	prywatna
18	**Wituchowo:** zespół pałacowo-folwarcznych - pałac - park folwark - stajnie - stajnia z powozownią	cały obiekt	j. w.	Właściciele, pracownicy wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	1000,00 zł	prywatna

	- szorownia - chlewnia - stodoła - kuźnia - spichlerz					
			GMINA MIĘDZYCHÓD			
1.	**Gorzycko:** dom nr 1	cały obiekt	Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie jej z pozostałą dokumentacją, w otoczeniu obiektu. Zabezpieczenie wszelkiej dokumentacji dotyczącej zabytku w odpowiednich opakowaniach i ukrycie w bezpiecznym miejscu również w obrębie obiektu, wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej poprzez zwiększenie ilości środków gaśniczych.	Właściciele, obiektu i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500,00 zł	prywatna

2.	**Gorzycko:** dom nr 2	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500,00 zł	prywatna
3.	**Gorzyń:** dwór	cały obiekt	j. w.	Właściciele obiektu i osoby oddelegowane, wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	750,00 zł	prywatna
4.	**Gorzyń:** czworak nr 6	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500,00 zł	prywatna
5.	**Kamionna:** kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP	cały obiekt	j. w.	Proboszcz parafii, wolontariusze oraz członkowie rady parafialnej od 4-6 osób; 3 dni	750,00 zł	wyznaniowa
6.	**Kolno:** park pałacowy	cały obiekt	Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie	Właściciele, obiektu, pracownicy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500,00 zł	prywatna

			jej z pozostałą dokumentacją, w otoczeniu obiektu. Zabezpieczenie wszelkiej dokumentacji dotyczącej zabytku w odpowiednich opakowaniach i ukrycie w bezpiecznym miejscu również w obrębie obiektu.			
7.	**Kolno:** przepompownia	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, pracownicy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500,00 zł	prywatna
8.	**Lewice:** kościół parafialny p.w. św. Mikołaja	cały obiekt	j. w.	Proboszcz parafii, wolontariusze oraz członkowie rady parafialnej od 4-6 osób; 3 dni	750,00 zł	wyznaniowa
9.	**Łowyń:** zespół kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcie NMP: - kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP - cmentarz kościelny	cały obiekt	j. w.	Proboszcz parafii, wolontariusze oraz członkowie rady parafialnej od 4-6 osób; 3 dni	750,00 zł	wyznaniowa

10.	**Mierzynek:** spichrz (przeniesiony do skansenu w Gorzowie)	cały obiekt	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
11.	**Międzychód:** kościół parafialny p.w. Męczeństwa Św. Jana Chrzciciela	cały obiekt	j. w.	Proboszcz parafii, wolontariusze oraz członkowie rady parafialnej od 4-6 osób; 3 dni	750,00 zł	wyznaniowa
12.	**Międzychód:** zespół dawnego kościoła ewangelickiego, ul Piłsudskiego 18 - kościół ob. rzymsko – katolicki p.w. Niepokalanego Serca Maryi - cmentarz przykościelny - ogrodzenie z wnękami i płytami nagrobnymi	cały obiekt	j. w.	Proboszcz parafii, wolontariusze oraz członkowie rady parafialnej od 4-8 osób; 4 dni	1 500,00 zł	wyznaniowa
13.	**Międzychód:** zespół stacji kolejowej - dworzec kolejowy - magazyn - szalet - 3 domy mieszkalne przy dworcu - dom mieszkalny, ul. Gorzycka 5 - parowozownia - 2 nastawnie	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektów, mieszkańcy, pracownicy PKP i wolontariusze: 4 do 9 osób; 4 dni.	1000,00 zł	inna
14	**Międzychód:** dom, ul. Marszałka Piłsudskiego 15	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu i wolontariusze:	500,00 zł	prywatna

				2 do 5 osób; 3 dni.		
15	**Międzychód:** dom, ul. Dworcowa 21	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500,00 zł	prywatna
16.	**Międzychód:** zespół szkoły przy ul. Iczka 3: - szkoła, ul. Iczka 3 - ogrodzenie z bramami	cały obiekt	j. w.	Pracownicy szkoły i Przedsiębiorstwa „Aqualift” oraz wolontariusze: 2 do 5 osób; 2 dni.	750,00 zł	komunalna
17.	**Międzychód:** dom, ul. Kilińskiego 9	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500,00 zł	prywatna
18.	**Międzychód:** dom, ul. Kościelna 1	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
19.	**Międzychód:** zespół starostwa: - budynek starostwa, obecnie Urząd	cały obiekt	j. w.	Pracownicy urzędu, pracownicy	1000 zł	komunalna

	Miasta i Gminy Międzychód, ul, Piłsudskiego 2 - ogrodzenie			Przedsiębiorstwa „Aqualift” oraz wolontariusze: 4 do 8 osób; 3 dni		
20.	**Międzychód:** dom, ul. Portowa 1	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
21.	**Międzychód:** dom, Rynek 1	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
22.	**Międzychód:** dom, Rynek 2	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500,00 zł	prywatna
23.	**Międzychód:** dom, Rynek 3	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
24.	**Międzychód:** dawny hotel pod Białym Orłem, Rynek 11	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu i wolontariusze: 2 do 5 osób;	750 zł	prywatna

				3 dni.		
25.	**Międzychód:** dom, ul. Rynkowa 1	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
26.	**Międzychód:** dom, ul. Rynkowa 2	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
27.	**Międzychód:** dom, ul. Rynkowa 3	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
28.	**Międzychód:** dom, ul. Rynkowa 4	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
29.	**Międzychód:** dom, ul. Rynkowa 6	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu,	500 zł	prywatna

				mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.		
30.	**Międzychód:** dom, ul. Rynkowa 7	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
31.	**Międzychód:** dom, ul. Rynkowa 8	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
32.	**Międzychód:** dom, ul. Rynkowa 9	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
33.	**Międzychód:** gimnazjum miejskie, ul. Sikorskiego 27	cały obiekt	j. w.	Pracownicy Przedsiębiorstwa „Aqualift”, pracownicy szkoły oraz wolontariusze:	750 zł	komunalna

				4 do 6 osób; 3 dni.		
34.	**Międzychód:** dom, ul 17 Stycznia 30	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
35.	**Międzychód:** dom, ul 17 Stycznia 32	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
36.	**Międzychód:** dom, ul 17 Stycznia 33	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
37.	**Międzychód:** dom, ul 17 Stycznia 34	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
38.	**Międzychód:** dom, ul 17 Stycznia 37	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu,	500 zł	prywatna

				mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.		
39.	**Międzychód:** dom, ul 17 Stycznia 38	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
40.	**Międzychód:** dom, ul 17 Stycznia 40	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
41.	**Międzychód:** dom, ul 17 Stycznia 48	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
42.	**Międzychód:** dom, ul 17 Stycznia 95	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna

43.	**Międzychód:** budynek miejskiej kasy oszczędności, ob. muzeum, ul. 17 Stycznia 100	cały obiekt	j. w.	Pracownicy muzeum, pracownicy Przedsiębiorstwa „Aqualift”, oraz wolontariusze: 3 do 6 osób; 3 dni.	750 zł	komunalna
44.	**Międzychód:** dom, ul 17 Stycznia 121	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu, mieszkańcy i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
45.	**Mnichy:** zespół dworski: - dwór - rządcówka - 2 budynki gospodarcze - gorzelnia - park	cały obiekt	j. w.	Właściciele, pracownicy folwarku oraz wolontariusze: 3 do 8 osób; 3 dni.	1500 zł	prywatna
46.	**Mniszki:** zespół dworski i folwarczny: - dwór - willa - park folwark - budynek wielofunkcyjny	cały obiekt	j. w.	Pracownicy ośrodka, pracownicy Przedsiębiorstwa „Aqualift” oraz wolontariusze: 3 do 8 osób;	1500 zł	komunalna

	- stajnia - chlewnia - płatkarnia			3 dni.		
47.	**Radgoszcz:** dom (chata) nr 17	cały obiekt	j. w.	Właściciele, obiektu i wolontariusze: 2 do 5 osób; 3 dni.	500 zł	prywatna
GMINA SIERAKÓW						
1.	**Bucharzewo:** cmentarz ewangelicki	cały obiekt	Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie jej z pozostałą dokumentacją w otoczeniu obiektu. Zabezpieczenie wszelkiej dokumentacji dotyczącej zabytku w odpowiednich opakowaniach i ukrycie w bezpiecznym miejscu również w obrębie obiektu.	Właściciele obiektu oraz wolontariusze: 2 do 5 osób; 2 dni.	500 zł	prywatna
2.	**Bucharzewo:** dom, obecnie schronisko turystyczne,	cały obiekt	Zawieszenie znaków rozpoznawczych	Właściciele	500 zł	prywatna

	nr 16		Konwencji Haskiej, wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie jej z pozostałą dokumentacją, w otoczeniu obiektu. Zabezpieczenie wszelkiej dokumentacji dotyczącej zabytku w odpowiednich opakowaniach i ukrycie w bezpiecznym miejscu również w obrębie obiektu, wzmocnienie ochrony przeciwpożarowej poprzez zwiększenie ilości środków gaśniczych.	obiektu oraz wolontariusze: 2 do 5 osób; 2 dni.		
3.	**Chalin:** zespół dworski: - dwór - park	cały obiekt	j. w	Pracownicy ZPKWW oraz wolontariusze: 4 do 6 osób; 2 dni	500 zł	państwowa
4.	**Chalin:** zespół folwarczny: - stodoła - stodoła, ob. owczarnia - chlewnia pracowników folwarku	cały obiekt	j. w	Właściciel obiektu oraz wolontariusze: 1 do 4 osób; 3 dni	500 zł	prywatna

5.	**Lutom:** kościół p.w. św. Andrzeja Apostoła i NMP Wspomożenia Wiernych.	cały obiekt	j. w	Proboszcz, pracownik parafii, członkowie rady parafialnej, wolontariusze: 3 do 6 osób; 2 dni.	500 zł	wyznaniowa
6.	**Lutom:** zespół dworski: - dwór - park	cały obiekt	j. w	Osoby zatrudnione na potrzeby zabezpieczenia obiektu: 3 osoby; wolontariusze 3 do 6 osób; 2 – dni	500 zł	prywatna
7.	**Lutomek:** zespół dworski: - dwór - park	cały obiekt	j. w	Pracownicy właściciela obiektu, wolontariusze 3 do 6 osób; 2 dni.	500 zł	prywatna
8.	**Lutomek:** zespół folwarczny: - stajnia koni wyjazdowych i powozownia - stajnia - spichlerz - kobylarnia, ob. obora - kierat	cały obiekt	j. w	Pracownicy właściciela obiektu, wolontariusze 3 do 6 osób; 4 dni.	750 zł	prywatna

9.	**Ławica:** zespół dworsko-folwarczny: - dwór - park folwark: - dom ogrodnika - dom mieszkalny - gołębnik - chlewnia - obora - stodoła	cały obiekt	j. w	Pracownicy właściciela obiektu, wolontariusze 3 do 6 osób; 2 dni.	1000 zł	prywatna
10.	**Sieraków:** historyczne założenie urbanistyczne	część miasta	Zawieszenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej, wykonanie szczegółowej dokumentacji fotograficznej i ukrycie jej z pozostałą dokumentacją w wyznaczonych miejscu. Zabezpieczenie wszelkiej dokumentacji dotyczącej zabytku w odpowiednich opakowaniach i ukrycie w bezpiecznym miejscu również w obrębie obiektu.	Obiekty oznakowane przez właścicieli – opisane powyżej leżące w granicach historycznego założenia urbanistycznego	Brak kosztów	Wiele podmiotów
11.	**Sieraków:** zespół poklasztorny bernardynów,	cały obiekt	j. w	Proboszcz parafii, z księżmi,	1000 zł.	wyznaniowa

	ul. Poznańska 12 - kościół parafialny p.w. NMP Niepokalanie Poczętej - skrzydło klasztoru, obecnie plebania			wolontariusze oraz członkowie rady parafialnej od 4-6 osób w czasie 3 dni.		
12.	**Sieraków:** kościół ewangelicki, ob. w ruinie	cały obiekt	j. w	Pracownicy Wielobranżowego Przedsiębiorstwa Komunalnego, wolontariusze: 3 do 6 osób; 2 dni	500 zł	komunalna
13.	**Sieraków**: dawna synagoga, ob. sklep, ul. Sokoła 4	cały obiekt	j. w	Właściciele obiektu i ich pracownicy, wolontariusze: 2 do 4 osób; 2 dni.	500 zł	prywatna
14.	**Sieraków:** pozostałości zamku Opalińskich, obecnie Muzeum, ul Stadnina 3a	cały obiekt	j. w	Dyrektor, pracownicy muzeum oraz wolontariusze: 3 do 6 osób; 3 dni.	1000 zł	państwowa
15.	**Sieraków:** zespół zabudowań Stada Ogierów - dom kierownika, tzw. pałac - ujeżdżalnia - 4 pawilony mieszkalne (naroża) - tzw. biały domek - stajnia I	cały obiekt	j. w	Pracownicy Stada Ogierów, wolontariusze: 5 – 8 osób.	2000 zł	inna

	- stajnia (z wozownią i szorownią) - stajnia - budynek wielofunkcyjny - ambulatorium - stajnia izolacyjna - stajnia, ob. warsztat - stajnia, tzw. nowe boksy - park					
16.	**Sieraków:** dawny szpital Świętego Ducha, ob. budynek mieszkalny, ul. Poznańska 14	cały obiekt	j. w	Właściciel obiektu, wraz z rodziną oraz wolontariusze: 2 – 6 osób; dwa dni.	500 zł	prywatna
17.	**Sieraków:** dom, ul. 8 Stycznia 7	cały obiekt	j. w	Właściciel obiektu, wraz z rodziną oraz wolontariusze: 2 – 6 osób; dwa dni.	500 zł	prywatna

10. Zabytki ruchome na terenie Powiatu Międzychodzkiego

chronione na miejscu – w jednostkach organizacyjnych /podlegające rozśrodkowaniu lub ewakuacji/ zał. Nr 10

Lp.	Jednostka organizacyjna adres, telefon, fax	Wyszczególnienie /rodzaj zabytku/	Ilość sztuk	Objętość w m3	Ciężar kg	Ilość i rodzaj opakowań	Ilość osób i czas	Środki transportu	Miejsce i trasa przejazdu km
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
GMINA CHRZYPSKO WIELKIE									
1.	Kościół par. pw. św. Wojciecha Biskupa Męczennika ul. Jeziorna 3, 64-412 Chrzypsko Wielkie tel.: 61 295-10-64	Rzeźba „Matka Boska z Dzieciątkiem na lwie”	1	1	15	Fliselina, folia bąbelkowa i 1 skrzynia na rzeźbę wraz z gąbką wypełniającą wnętrze	4 osoby, w tym członkowie rady parafialnej oraz wolontariusze; czas 1 dzień	Samochód osobowy lub bus	Probostwo, - mieszkańcy przy kościele, -ewent. piwnica lub pomieszczenia gospodarcze w Szk. Podst.
2.	Kościół par. pw. św. Wojciecha Biskupa Męczennika	Wyposażenie kościoła p.w. św. Wojciecha: 15 pozycji: w tym m.in.	15 minimum	4	400 kg szacunkowo	Fliselina, folia bąbelkowa i 10 skrzyń na	8 – 10 osób, w tym członkowie	Bus lub samochód ciężarowy	Probostwo – magazyn

	ul. Jeziorna 3, 64-412 Chrzypsko Wielkie tel.: 61 295-10-64	elementy ołtarza, obrazy, rzeźby, ambona, krucyfiksy, kielichy i dzwony, itp.				elementy wyposażenia wraz z gąbką wypełniającą wnętrze, worki 10 szt.	rady parafialnej oraz wolontariusze 5 dni		y/piwnice Przedsiębiorstwa komunalnego lub teren Szkoły Podstawowej
GMINA KWILCZ									
1.	Kościół par. p.w. św. Michała Archanioła w Kwilczu ul. Ks. kard. Stefana Wyszyńskiego 42 tel. 61/29-15-320 e-mail: kwilcz.probostwo@archpoznan.pl	Wyposażenie kościoła: 39 obiektów: w tym elementy ołtarzy, rzeźby, obrazy, krucyfiksy, wota, skrzynki z relikwiarzami, chrzcielnica, ambona, elementy ław kolatorskich, fotele, konfesjonały, feretron, monstrancje, kielichy, lichtarze, ornaty itp.	39 minimum	8	800	Fliselina, folia bąbelkowa i 20 skrzyń na elementy wyposażenia wraz z gąbką wypełniającą wnętrze, worki 16 szt.	8 – 12 osób, w tym członkowie rady parafialnej, strażacy z ochotniczej straży pożarnej oraz wolontariusze 7 dni	Samochód ciężarowy	Probostwo - magazyny/piwnice przedsiębiorstwa komunalnego lub Szkoły Podstawowej
2.	Kościół par. p.w. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Luboszu ul. Powstańców Wielkopolskich 30 64-423 Lubosz	Wyposażenie kościoła: 17 obiektów, w tym: elementy ołtarza, rzeźby, chrzcielnica, ambona, obrazy, blachy trumienne,	17 minimum	5	500	Fliselina, folia bąbelkowa i 14 skrzyń na elementy wyposażenia wraz z gąbką	8 – 10 osób, w tym członkowie rady parafialnej, strażacy z	Samochód ciężarowy lub ciągnik z przyczepą	Probostwo - magazyny/piwnice Szkoły

	tel. 061- 29 11 040	krucyfiks, monstrancja, kielich, lichtarze, puszka, ornaty, kapa itp.				wypełniającą wnętrze, worki 16 szt.	ochotniczej straży pożarnej oraz wolontariuszе 6 dni		Podstawowej lub na terenie dawnego majątku.
3.	Orzeszkowo: dawny cmentarz kalwiński Urząd Gminy Kwilcz ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 23 64 - 420 Kwilcz tel. 61 29 15 400, 61 29 15 065 fax 61 29 15 264 e-mail: office@kwilcz.pl	3 obiekty: w tym pomniki nagrobne na dawnym cmentarzu kalwińskim należące do Jana Wilhelma Kassyusza i rodziny Kurnatowskich.	3 minimum	4	2000 szacunkowo	Fliselina, folia bąbelkowa i 10 skrzyń na elementy nagrobków wraz z gąbką wypełniającą wnętrze skrzyń.	8 – 10 osób, w tym pracownicy Zakładu obsługi mienia samorządowego, strażacy z ochotniczej straży pożarnej oraz wolontariuszе 5 dni	Samochód ciężarowy lub ciągnik z przyczepą.	Magazyny/piwnice w pobliskim folwarku.
<u>GMINA MIĘDZYCHÓD</u>									
1.	Kościół par. p.w. Narodzenia NMP w Kamionnie ul. Kościelna 5, 64-421 Kamionna tel. 95 748-18-11	Wyposażenie kościoła: 41 obiektów, w tym: w tym elementy ołtarzy, rzeźby, obrazy, krucyfiksy, ambona, balustrady, stalle, ławy	41 minimum	10	1500 szacunkowo	Fliselina, folia bąbelkowa i 20 skrzyń na elementy wyposażenia wraz z gąbką	8 – 12 osób, w tym członkowie rady parafialnej, strażacy z	Samochód ciężarowy lub ciągnik z przyczepą.	Parafia - pomieszczenia lub piwnice

		kolatorskie, kielichy, puszka, lichtarze, antependium, itp.				wypełniającą wnętrze, worki 16 szt.	ochotniczej straży pożarnej oraz wolontariuszе 7 dni		Szkoły Podstawowej lub u okolicznych mieszkańców.
2.	Kościół par. p.w. św. Mikołaja w Lewicach Zarząd - probostwo w Łowyniu. Parafia w Łowyniu ul. Kościelna 10 64-426 Łowyń tel. 95 748 19 11	Wyposażenie kościoła: 13 obiektów, w tym: w tym elementy ołtarzy, rzeźby, obrazy, krucyfiksy, ambona, kielich, pacyfikał, wazony, lichtarze, chorągwie, itp.	13 minimum	5	1000 szacunkowo	Fliselina, folia bąbelkowa i 15 skrzyń na elementy wyposażenia wraz z gąbką wypełniającą wnętrze, worki 16 szt.	8 – 12 osób, w tym członkowie rady parafialnej, strażacy z ochotniczej straży pożarnej oraz wolontariuszе 5 dni	Samochód ciężarowy lub ciągnik z przyczepą.	Parafia - u okolicznych mieszkańców lub w magazynach/piwnicach dawnego folwarku.
3.	Kościół par. p.w. Męczeństwa św. Jana Chrzciciela w Międzychodzie ul.17 Stycznia 71 64-400 Międzychód	Wyposażenie kościoła: 13 obiektów, w tym: w tym elementy ołtarzy, rzeźby, obrazy, ambona, chmielnicka, płaskorzeźba, monstrancja, kielichy, kociołek, ornaty, dzwon, itp.	13 minimum	6	1000 szacunkowo	Fliselina, folia bąbelkowa i 15 skrzyń na elementy wyposażenia wraz z gąbką wypełniającą wnętrze, worki 16 szt.	8 – 12 osób, w tym członkowie rady parafialnej, strażacy z ochotniczej straży pożarnej oraz	Samochód ciężarowy lub ciągnik z przyczepą	Parafia - w magazynach miejskiego Przedsiębiorstwa Komuna

							wolontarius ze 5 dni		lnego.
4.	Kościół par. p.w. Niepokalanego Serca Maryi w Międzychodzie ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 18 64-400 Międzychód tel. 95 748 34 69 tel. kom. 663 701 002 Email: parafia@nsmmiedzychod.pl www.nsmmiedzychod.pl	Wyposażenie kościoła: 7 obiektów, w tym: w tym elementy ołtarzy, rzeźby, obrazy, płyty nagrobne, relikwiarz, krzyż ołtarzowy, dzwony, chorągwie itp.	7 minim um	4	500 szacunk owo	Fliselina, folia bąbelkowa i 10 skrzyń na elementy wyposażenia wraz z gąbką wypełniającą wnętrze, worki 10 szt.	8 – 12 osób, w tym członkowie rady parafialnej, strażacy z ochotniczej straży pożarnej oraz wolontarius ze 5 dni	Samochód ciężarowy lub ciągnik z przyczepą.	Parafia - w magazyn ach miejskie go Przedsię biorstwa Komuna lnego.
GMINA SIERAKÓW									
1.	Muzeum Zamek Opalińskich w Sierakowie Powiatowa Instytucja Kultury, ul. Stadnina 3a 64-410 Sieraków tel.fax 612952392 email: sierakow_muzeum@wp.pl	Sarkofagi Krzyże Meble Żyrandole Obrazy/portrety Mapy Ceramika Przedmioty zabytkowe Dokumenty archiwalne Grafika Ołtarze Kobierce	5 1 12 5 61 16 4 3 76 30 1 4	8 szacu nkow o	10 000	15 skrzyń drewnianych w tym 5 na sarkofagi, 5 pojemników z tworzywa sztucznego, 15 kartonów na dokumenty, 5 worków jutowych lub z tworzywa	4-10 osób, w tym pracownicy muzeum, wolontarius ze i przyjaciele instytucji, członkowie ochotniczej straży pożarnej,	Własne: 1 bus dostawczy , użyczony od osoby prywatnej. Obce: 1 sam. dostawczy 1 ciągnik z przyczepą,	Umieszc zenie sarkofag ów w skrzynia ch i zabezpie czenie ich na czas składow ania,

		Tkaniny Militaria Przedmioty użytkowe Książki Zdjęcia Rzeźby Razem	3 23 30 16 106 2 398			sztucznego, materiał w tym fliselina i papier do opakowania grafik i obrazów, folia i folia bąbelkowa, pojemniki na dokumenty	w czasie 1 - 6 dni	2 wózki ręczne wypożyczone	poprzez owinięcie materiałami i folią bąbelkową, inne przedmioty umieszczamy w pojemnikach do tego przeznaczonych. Przewiezienie do WPK w Sierakowie, ok 1 km.
2.	Parafia rzymskokatolicka p.w. MB Wspomożenia Wiernych /św. Andrzeja/ w Lutomiu Lutom 20 64-410 Sieraków tel.: 61 295-34-16 e-mail: henryk.korczynski@interi	Rzeźby 4 aniołów, pelikana i putti Mensa i tabernakulum ołtarza głównego z krucyfiksem, 2 klęczącymi aniołami, i parą aniołów Ambona z figurką anioła na baldachimie	6 7 1	30 szacunkowo	7 000	10 skrzyń drewnianych, 5 pojemników z tworzywa sztucznego, 15 kartonów 15 worków jutowych lub z tworzywa	4-10 osób, w tym wolontariusze i przyjaciele instytucji, członkowie ochotniczej straży	Ciągniki i przyczepy od lokalnych rolników	Zabezpieczamy poprzez owinięcie materiałam i folią bąbelko

	a.pl	Chrzcielnica Prospekt organowy wraz z instrumentem Ława kalatorska Ławka z klęcznikiem Ławki Konfesjonał Kredencja Zawieszka dzwonka Feretron Obraz Rzeźba Tablica pamiątkowa Monstrancja Pacyfikał Krzyż ołtarzowy Lichtarze Świecznik Tabliczki wotywne Chorągiew Razem	1 1 1 1 22 2 1 1 2 2 7 1 1 1 2 2 15 24 1 102			sztucznego, materiał i papier do opakowania obrazów, i rzeźb folia i folia bąbelkowa,	pożarnej, w czasie 1 - 6 dni		wą, inne przedmioty umieszczamy w pojemnikach do tego przeznaczonych. Przewiezienie do zaufanych rolników w odległości 1 – 5 km
3.	Sieraków – kościół parafialny w Sierakowie, Parafia rzymskokatolicka pw. NMP Niepokalanie Poczętej, ul. Poznańska 8, 64-410 Sieraków tel. 612952056 fax 612952048	Ołtarz główny Ołtarze boczne Ambona Ławy zakonne stalle – intarsja Ława kolatorska – intarsja Chrzcielnica	1 5 1 2 1 1	50 szacunkowo	30 000	65 skrzyń drewnianych w tym 5 na duże obrazy, 20 pojemników z tworzywa sztucznego, 20	Od 15 do 25 osób w tym pracownicy kościelni, wolontariusze i przyjaciele	Własne: 2 samochody dostawcze użyczone od osób prywatny	Umieszczenie ołtarzy w skrzyniach i zabezpieczenie

	e-meil: parafia_sierakow@wp.pl Wystrój i wyposażenie kościoła wpisano do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego decyzją z dnia 11 listopada 1970 r. pod jednym numerem 261/wlkp/B	Konfesjonał Feretron Obraz/portrety wraz z obrazami w ołtarzach Portrety i tabliczki trumienne Krucyfiksy – krzyże Monstrancja wieżyczkowa Kielichy mszalne Cyboria na komunikant Srebrne lichtarze Kociołek na wodę święconą Kadzielnica Łódka na kadzidło Archiwum parafialne Księgi metrykalne Razem	1 1 13 16 3 1 2 2 4 1 1 1 78 56 191			kartonów na dokumenty, 30 worków jutowych lub z tworzywa sztucznego, materiał w tym fliselina i papier do opakowania portretów i tabliczek trumiennych i obrazów, pojemniki na dokumenty.	parafialni, członkowie ochotniczej straży pożarnej, w czasie 5 do 7 dni. Długie drabiny oraz specjalistyczny wysięgnik koszowy.	ch. Obce: 3 samochody dostawcze, 1 ciągnik z przyczep, 3 wózki ręczne wypożyczone.	ich na czas transportu i składowania m.in. poprzez owinięcie materiałami i folią bąbelkową, w podobny sposób zabezpieczenie innych przedmiotów i umieszczenie ich w pojemnikach do tego przewidzianych. Następnie przewiez

									ienie ich do magazynów Wielobranżowego Przedsiębiorstwa Komunalnego w Sierakowie gdzie zostaną zabezpieczone. Trasa przewozu: ul. Poznańska i Wroniecka odległość ok 1 km.

Zabytki ruchome umieszczone w w/w wykazie zostaną chronione i zabezpieczone we własnym zakresie przez proboszcza poszczególnej Parafii. Proboszcz Parafii we własnym zakresie ustali osoby odpowiedzialne za ochronę zabytków, zapewni opakowania i transport zabytków oraz ustali miejsce i trasę przejazdu.

11. Procedury postępowania pracowników w razie sytuacji kryzysowych zagrażających bezpieczeństwu zabytków.

11.1. Pożar.

Procedura postępowania w razie pożaru jest określona w Instrukcjach i planach ochrony przeciwpożarowej, które winny posiadać jednostki organizacyjne będące właścicielami obiektów zabytkowych. Szczególnie istotnym elementem, który musi być uwzględniony w zabezpieczeniu przeciwpożarowym obiektów zabytkowych i w prowadzeniu akcji ratowniczo – gaśniczej w razie pożaru jest priorytet zabezpieczenia i ratowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub będących w trakcie procedury wpisu w taki sposób, aby podlegały one szczególnej ochronie, zaraz po przedsięwzięciach służących ochronie życia ludzkiego.

Do takich przedsięwzięć należy w szczególności:
1. Zabezpieczenie obiektów ognioochronne obiektów drewnianych i elementów konstrukcyjnych z drewna.
2. Utrzymanie w sprawności i sprawdzenie działania sygnalizacji alarmu przeciwpożarowego i monitoringu jeśli taki funkcjonuje.
3. Zapewnienie sprawności, gotowości umiejętności obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego.
4. Przygotowanie do własnych działań ratowniczych w oparciu o grupę zabezpieczająco – ratowniczą i sprzęt podręczny, która będzie szkolona z elementami ćwiczeń praktycznych,
5. W razie wybuchu pożaru podjęcie próby lokalizacji źródła ognia i jego stłumieniu w zarodku przy pomocy podręcznego sprzętu gaśniczego, zamykania dopływu świeżego powietrza (tlenu), wyłączeniu zasilania.
6. Zabezpieczenie na miejscu lub demontaż i wynoszenie cennych i palnych elementów wyposażenia architektonicznego (np. zdobionych drzwi, itp.) z wykorzystaniem pracowników, mieszkańców lub użytkowników znajdujących się w obiektach zabytkowych.
7. Po przybyciu jednostki ratowniczo – gaśniczej Państwowej Straży Pożarnej, Ochotniczych Straży Pożarnych podporządkowanie wszystkich działań dowódcy akcji oraz udzielanie pomocy i niezbędnych informacji.
8. Czuwanie nad zachowaniem szczególnej ostrożności podczas gaszenia pomieszczeń o bogatym wystroju architektonicznym i plastycznym.
9. Uczestniczenie w dokumentowaniu działań i strat, ustaleniu przyczyn pożaru i podejmowaniu działań zabezpieczających po pożarze.
10. Po zakończeniu akcji ratowniczo – gaśniczej, zabezpieczenie i przeszukanie pogorzeliska, poinformowanie Wielkopolskiego Konserwatora Zabytków, Starostę Powiatu o stratach, szkodach i ewentualnych potrzebach pomocy, na „formularzu zgłoszenia strat o zabytkach”.
11. Przystąpienie do prac zabezpieczających i konserwatorskich celem przywrócenia poprzedniego stanu obiektów.
12. W razie potrzeby wprowadzenie zmian i uzupełnień aktualizacyjnych do „Planu ochrony zabytków Powiatu Międzychodzkiego na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”.

11.2. Podtopienia i zalania.

Podtopienia i miejscowe zalania mogą wystąpić w związku z długotrwałymi i intensywnymi opadami deszczu. Zjawiska te mają miejsca szczególnie w okresie jesiennym oraz wiosennym. Podtopienia i miejscowe zalania mogą również wystąpić wiosną w czasie szybkiego topnienia pokrywy śnieżnej.

Zjawiska te powodują podniesienie poziomu wód gruntowych i zwiększone zwilgocenie fundamentów oraz piwnic. Braki w drożności kanałów burzowych i zewnętrznej instalacji przeciwdeszczowej obiektów budowlanych powodują wycieki i miejscowe zalania ścian, stropów itp. Podobne skutki może spowodować awaria sieci wodociągowo – kanalizacyjnej i centralnego ogrzewania. Zalania budynków od góry mogą nastąpić w razie łącznego wystąpienia silnej wichury i ulewy, najczęściej podczas burzy, jeśli dojdzie do zerwania części lub całości pokrycia dachu. Na terenie Powiatu, obiekty zabytkowe są w niewielkim stopniu narażone na podtopienie czy zalanie obiektu zabytkowego od góry.

W celu zminimalizowania ewentualnych strat, należy podjąć następujące działania polegające na:

1. Obserwowaniu zjawisk pogodowych i analizowaniu prognoz krótkoterminowych oraz długoterminowych.
2. Utrzymaniu łączności i wymianie informacji z Zespołem Kierowania OC.
3. Przestrzeganie terminów i rzetelności wykonywania przeglądów i remontów instalacji i urządzeń wodno – kanalizacyjnych oraz orynnowania budynków, instalacji odgromowej a także kanalizacji przeciwdeszczowej.
4. Aktualizowaniu składu, szkoleniu i utrzymaniu w gotowości do działania grupy zabezpieczająco – ratowniczej utworzonej przy obiekcie zabytkowym. (zadania właściciela lub użytkownika obiektu zabytkowego).
5. Wytypowaniu miejsc najbardziej zagrożonych podtopieniem (zalaniem) w przypadku obfitych i długotrwałych opadów.
6. Sprawdzeniu szczelności, zamocowaniu zamknięć drzwi, okiennic, okien i usunięciu występujących braków i uszkodzeń.
7. Przygotowanie materiałów, narzędzi i urządzeń do ratowania i doraźnego usuwania uszkodzeń w razie zalania z innych przyczyn – takich jak: łopaty, kilofy, łomy, piły ręczne i spalinowe, siekiery, podnośniki hydrauliczne, wózki, drabiny, młoty i młotki, gwoździe, deski, krokwie, łaty, palety, płyny, folie budowlane, taśmy uszczelniające, papę, liny, sznurek, blachę ocynkowaną, rury PCV – o różnych profilach złączki, uszczelniacze bitumiczne, materiały szybkowiążące, szmaty, pakuły, wiadra, kotły i inne zbiorniki na wodę, pompy, nożyce do cięcia blachy, węże do wody, buty gumowe, rękawice ochronne, peleryny , zapasy żywności i wody pitnej i do celów higienicznych, środków opatrunkowych mi dezynfekcyjnych, podręcznego sprzętu oświetleniowego (latarki, lampy naftowe i świece.) itp.,
8. Utrzymywaniu w gotowości i przygotowaniu do uruchomienia awaryjnego zasilania i oświetlenia zastępczego, wyłączeniu zasilania energetycznego w obiektach – pomieszczeniach które ulegają zalaniu bądź zostały zalane.

9. Usunięciu z otoczenia budynków przedmiotów mogących być zabranymi przez wodę (ławki, tablice informacyjne, kosze na śmieci itp.).
10. Prowadzenie działań ratowniczych własnymi siłami (grupami zabezpieczenia i ratownictwa utworzonymi przy obiektach zabytkowych) w zależności od sytuacji i w razie potrzeby organizowania i wyposażania sił wsparcia.
11. Dokumentowaniu strat i prowadzonych działań, prowadzonych wstępnych prac doraźnie zabezpieczających zabytki przed dalszym zniszczeniem, katastrofą budowlaną itp. w miejscach uszkodzeń.
12. Osuszeniu i wietrzeniu pomieszczeń, sprzątaniu i wywózce śmieci i zniszczonych elementów.
13. Prowadzenie oceny i wyceny strat, przy udziale uprawnionego rzeczoznawcy, informowaniu organów założycielskich i Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, także Starostę Powiatu Międzychodzkiego o stratach (formularz zgłoszenia strat w zabytkach) i ewentualnych potrzebach pomocy rzeczowej, specjalistycznej i finansowej.
14. Opracowaniu wniosków i aktualizowaniu „Planu ochrony zabytków Powiatu Międzychodzkiego na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych".

11.3. Wystąpienie katastrofalnych zjawisk atmosferycznych.

Warunkami takimi na terenie Polski, a tym samym na terenie Powiatu Międzychodzkiego mogą być w szczególności huraganowe wiatry pochodzenia burzowego lub wynikające z przechodzenia frontów atmosferycznych lub z anomalii pogodowych. Mogą im towarzyszyć, w zależności od pory roku gwałtowne ulewy, gradobicia lub śnieżyce. Najbardziej niszczycielską formą są w naszych warunkach huraganowe wiatry przechodzące w trąby powietrzne.

W przypadku bezpośredniego zagrożenia lub wystąpienia w/w zjawisk będą wykonywane następujące czynności:
1. Śledzenie komunikatów w środkach masowego przekazu.
2. Zaktualizowanie oceny stanu zagrożenia zabytkowych obiektów, ich stanu technicznego, stanu otaczającego drzewostanu, oraz drzew stanowiących pomniki przyrody.
3. Sprawdzenie stanu obecności pracowników, ze szczególnym uwzględnieniem członków grup zabezpieczenia i ratownictwa zabytków.
4. Powiadomienie pracowników o zagrożeniu i zapewnieniu dojazdu osób niezbędnych do prac zabezpieczających i akcji ratowniczej.
5. Ograniczenie działalności jednostki w zależności od sytuacji i ostrzeżenie przebywających gości o zagrożeniu i zasadach postępowania w razie katastrofy.
6. Sprawdzenie stanu zabezpieczenia w środki materiałowe i techniczne, wodę pitną, żywność, medykamenty itp. Do funkcjonowania jednostki prowadzącej akcję ratowniczą i udzielania pierwszej pomocy, dokonanie niezbędnych uzupełnień.
7. Przygotowanie zabytkowych obiektów do funkcjonowania w warunkach ograniczonej ilości pracowników, utrudnień w komunikacji, łączności, dostawach wody, energii, gazu i zaopatrzenia.
8. Zamknięcie (zaryglowania) i w miarę potrzeb dodatkowe zabezpieczenie zagrożonych otworów drzwiowych i okien (workami z piaskiem, ekranami, zaporami itp.).

9. Usunięcie z terenu przedmiotów nie przytwierdzonych trwale do podłoża mogących ulec przemieszczeniu.
10. Odsunięcie od okien cennych przedmiotów, w tym eksponatów i wyposażenia, przeniesienie ich w bezpieczne lub dosunięcie (dostawienie) do ścian, zabezpieczenie przed przesunięciem i okrycie osłonami (folią, brezentem itp.).
11. Reagowanie na działanie czynników niszczących i prowadzenie akcji ratownicze wydzielonymi siłami grupy zabezpieczająco – ratowniczej.
12. Organizowanie dodatkowego wsparcia dla sił prowadzących działania ratownicze.
13. Alarmowanie w razie potrzeby Gminnego i Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, a także specjalistycznych sił ratowniczych (KP PSP, OSP itp.).
14. Organizowanie pierwszej pomocy dla osób poszkodowanych w czasie katastrofy i akcji ratowniczej, alarmowanie w razie potrzeby sił ratownictwa medycznego.
15. Zabezpieczenie uszkodzonych obiektów i elementów przed dalszą destrukcją.
16. Usuwanie zniszczonych, nieprzydatnych elementów, połamanych drzew, wywóz gruzu, śmieci itp..
17. Dokonywanie oceny i szacowania strat, przy pomocy uprawnionego rzeczoznawcy.
18. Dokumentowanie strat i prowadzonych działań ratowniczych i zabezpieczających.
19. Informowanie organu założycielskiego, Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, także Starostę Powiatu o stratach (formularz zgłoszenia strat w zabytkach) i ewentualnych potrzebach pomocy rzeczowej, specjalistycznej i finansowej.
20. Przywrócenie stanu utrzymania zabytków sprzed katastrofy,
21. Opracowaniu wniosków i aktualizowaniu „Planu ochrony zabytków Powiatu Międzychodzkiego na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”.

11.4. Zagrożenie środkami biologicznymi, chemicznymi i promieniotwórczymi.

Skażenia środkami toksycznymi mogą wystąpić na skutek katastrof komunikacyjnych na przebiegających w pobliżu szlakach drogowych, a także w wyniku ataku zbrojnego lub terrorystycznego z użyciem broni chemicznej lub biologicznej. Zagrożenie środkami promieniotwórczymi może mieć takie same źródła lub być skutkiem awarii nawet w odległych elektrowniach atomowych lub zakładach wykorzystujących w produkcji substancje promieniotwórcze.
Sygnał alarmowy w przypadku zagrożenia może być nadany w systemie Ostrzegania i Alarmowania o Zagrożeniach, Zarządzania Kryzysowego, przez radio, TV, telefon, fax., syreny alarmowe, ruchome środki nagłaśniające lub inny wewnętrzny system informacji i ostrzegania.

W razie zagrożenia bądź ataku podjęte będą następujące działania:
1. Włączenie odbiorników PR i TV na program lokalny i śledzenie sygnałów ostrzegawczych z Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.
2. Zawiadomienie pracowników oraz innych osób przebywających w obiektach zabytkowych o zagrożeniu i ich wyprowadzeniu z przewidywanego rejonu największego zagrożenia, w kierunku pod wiatr od spodziewanego kierunku zagrożenia, a ze strefy skażonej –

poprzecznie do kierunku wiatru, unikanie jakiegokolwiek zetknięcia się z opadami radioaktywnymi, skażonym terenem lub przedmiotami.
3. Zachowanie spokoju, rozwagi i przeciwdziałanie przejawom samowoli i paniki.
4. Wyłączenie urządzeń wentylacyjnych i klimatycznych, zamknięcie i uszczelnienie okien, drzwi i otworów wentylacyjnych, okrycie folią zabytków, sprzętów i wyposażenia.
5. Przygotowanie podręcznych środków ochronno – ratowniczych i odtrutek jak maski przeciwgazowe i przeciwpyłowe, maseczki z tkaniny, okulary ochronne, wilgotne tampony, płaszcze i rękawice ochronne, buty gumowe, nakrycia głowy, gaza, wata, woda, kwas octowy, woda utleniona, oliwa jadalna, olej parafinowy, spirytus, mydło i środki piorące, wiadra, szczotki, odkurzacze.
6. Wykonywanie poleceń osób i organów kierujących akcją ratowniczą.
7. Zgromadzenie w szczelnych opakowaniach i pomieszczeniach zapasów wody pitnej i żywności, a w razie bezpośredniego zagrożenia, powstrzymanie się od spożywania posiłków, napojów, palenia tytoniu i wykonywania prac wymagających dużego wysiłku fizycznego.
8. Wyprowadzanie ludzi z rejonów i pomieszczeń skażonych do bezpiecznych uszczelnionych pomieszczeń, miejsc i ukryć.
9. Organizowanie pierwszej doraźnej pomocy dla osób poszkodowanych.
10. W miarę potrzeby – wezwanie służb ratowniczych poprzez Zespół Zarządzania Kryzysowego lub Policję oraz udzielanie im pomocy.
11. Do odwołania alarmu nie opuszczanie uszczelnionych pomieszczeń, nie podchodzenie do okien, drzwi i otworów wentylacyjnych.
12. Rozpoczęcie zabiegów sanitarnych, odkażania i dezynfekcji osób poszkodowanych po przeniesieniu do miejsc bezpiecznych w następującej kolejności:
a) zdjęcie z poszkodowanego odzieży, butów i innych przedmiotów osobistych,
b) umieszczenie zdjętych rzeczy i przedmiotów osobistych w specjalnych zamkniętych workach i ich pozostawienie w strefie skażenia, jako materiałów niebezpiecznych,
c) usunięcie zanieczyszczeń za pomocą środków podręcznych (tamponu, chusteczki, itp.),
d) umycie miejsc skażonych dużą ilością ciepłej wody z dodatkiem mydła lub łagodnych detergentów, pod łagodnym ciśnieniem ze zwróceniem szczególnej uwagi na oczy, błony śluzowe, fałdy skóry, pachwiny itp. (oczy przemywać samą wodą),
e) stosowanie środków odkażających – przy skażeniu środkami paraliżującymi, parzącymi i duszącymi, do mycia stosować 5% roztwór podchlorynu wapnia, przy łzawiących – wody z szarym mydłem, przy skażeniach środkami biologicznymi i radiologicznymi – mycie mydłem i wodą całego ciała.
13. Przystąpienie do wietrzenia, odkażania i dezaktywacji pomieszczeń niezwłocznie po odwołaniu alarmu.
14. Usunięcie niepotrzebnych, skażonych przedmiotów i materiałów.
15. Wykorzystywanie środków ochrony osobistej.
16. W razie potrzeby wezwanie specjalistycznych sił ze sprzętem, toksykologa i innych.
17. Określenie strat i szkód i powiadomienie organu założycielskiego oraz Starostę Powiatu.
18. Doprowadzenie obiektów, terenu i wód do stanu wyjściowego.
19. Odtworzenie niezbędnych zapasów.

20. Wykorzystanie doświadczeń praktycznych do aktualizacji „Planu ochrony zabytków Powiatu Międzychodzkiego na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”.

11.5. Katastrofa budowlana, techniczna, komunikacyjna lub zniszczeń obiektów budowlanych i infrastruktury technicznej.

Katastrofa budowlana lub miejscowe zniszczenia w obiektach na obszarze miny mogą być spowodowane:
1. Wybuchem gazu lub innych paliw, substancji łatwopalnych oraz materiałów niebezpiecznych przewożonych taborem po szlakach komunikacyjnych na terenie powiatu.
2. Rozszczelnieniem instalacji wewnętrznych (gazowej, CO, wodociągowo – kanalizacyjnej).
3. Osunięciem stropów.
4. Tąpnięciem gruntu.
5. Naruszeniem ważnych elementów konstrukcyjnych budynków.
6. Osuwiskami i rozmyciem gruntu w miejscowościach usytuowania budynków (przy rozlewiskach, miejscach prac ziemnych).
7. Jako skutki wtórne katastrofy lotniczej.

Katastrofa budowlana lub techniczna może wystąpić samoistnie, na skutek działania przyrody lub może być wynikiem błędu w sztuce budowlanej, zaniechania lub zaniedbań w konserwacji budynków, działania sił niszczących uruchomionych przez człowieka, katastrof komunikacyjnych itp.. W razie bezpośredniego zagrożenia katastrofą budowlaną lub techniczną bądź ich nagłego wystąpienia podjęte zostaną następujące działania:
1. Powiadomienie kierownictwa obiektów i pracowników o zagrożeniu lub zdarzeniu.
2. Zorganizowanie wyprowadzenia ludzi z zagrożonego rejonu.
3. Doraźne zabezpieczenie zagrożonych miejsc.
4. Wyłączenie głównych instalacji w budynku (elektrycznej, gazowej, wodnej i CO).
5. Zaalarmowanie w razie potrzeby służb porządkowych i ratowniczych (Policja, Państwowa Straż Pożarna, Ochotniczą Straż Pożarną Gminny Zespól Zarządzania Kryzysowego).
6. Zabezpieczenie terenu katastrofy i niedopuszczanie osób postronnych.
7. Wykonywanie poleceń oraz udzielanie informacji i pomocy kierującemu akcją ratowniczą.
8. Udzielanie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym.
9. Ratowanie cennych elementów wystroju architektonicznego i zabytkowego wyposażenia.
10. Zabezpieczenie miejsca katastrofy i uszkodzonych fragmentów budowli przed dalszą destrukcją i niszczącym wpływem warunków atmosferycznych.
11. Dokumentowanie strat i przeprowadzonych działań.
12. Wstępna ocena szkód i strat.
13. Informowanie organu założycielskiego, Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz Starostę powiatu o poniesionych stratach i szkodach (na formularzu zgłoszenia strat), o potrzebach pomocy materialnej i eksperckiej.
14. Stopniowe przywracanie stanu wyjściowego poprzez usuwanie zniszczeń i przystąpienie do prac remontowych.

15. Wprowadzenie niezbędnych korekt i uzupełnień do „Planu ochrony zabytków Powiatu Międzychodzkiego na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”.

11.6. Zagrożenie atakiem terrorystycznym.

Terroryzm polega na przemyślanym i skrytym zastosowaniu środków przemocy w celu wywołania strachu, paniki oraz spowodowania strat ludzkich i zniszczeń określonych obiektów i wyposażenia, dla osiągnięcia celów politycznych, ekonomicznych, militarnych lub społecznych. Akty terrorystyczne mają często podłoże etniczne, kulturowe lub religijne. Akty terrorystyczne mogą mieć formę rzeczywistą lub pozorowaną i przejawiać się w postaci rzeczywistego zagrożenia atakiem bądź powiadamiania przez sprawców o zagrożeniach (podłożeniu ładunku wybuchowego itp.) celem zastraszenia określonych organów i społeczności.

Najczęściej spotykane rodzaje ataków terrorystycznych to:
1. Podkładanie w miejscach zgromadzeń publicznych, przebywania ważnych osobistości itp. ładunków wybuchowych.
2. Atakowanie ważnych obiektów środkami wybuchowymi lub zapalającymi.
3. Zamachy na ważne osobistości z użyciem broni.
4. Rozpylanie lub rozlewanie niebezpiecznych substancji chemicznych, biologicznych lub promieniotwórczych.
5. Zakażenie ujęć wodnych lub żywności.
6. Wysyłanie lub dostarczenie (doręczenie) przesyłek zawierających niebezpieczne ładunki lub substancje.
7. Zajmowanie ważnych budynków lub innych reprezentacyjnych obiektów użyteczności publicznej.
8. Zajmowanie i wykorzystywanie dla własnych celów zabytków i miejsc kultu religijnego podlegających ochronie, połączenie często z aktami wandalizmu i grabieży.
9. Celowe uszkodzenia instalacji i urządzeń mających wpływ na bezpieczeństwo osób i mienia.
10. Uprowadzenia osób w celu zastraszenia lub wymuszenia okupu.

Prawie wszystkie spośród wyższej wymienionych rodzajów ataków terrorystycznych mogą wystąpić w warunkach funkcjonowania niektórych obiektów zabytkowych, narażając na niebezpieczeństwo ludzi tam przebywających. W razie organizowania na obiektach imprez lub uroczystości i innych przedsięwzięć z udziałem ważnych osobowości (polityków, twórców kultury itp.) – grupujących większe ilości osób – obowiązuje zachowanie szczególnej ostrożności i czujności przez wszystkich uczestników i pracowników oraz stosowanie się do poleceń organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i udzielanie im niezbędnej pomocy.

Na wypadek zagrożenia bezpośrednim napadem terrorystycznym lub w razie podłożenia niebezpiecznego ładunku na terenie obiektów zostaną podjęte następujące działania:

1. Utrzymanie w stałej gotowości systemu, personelu i urządzeń lub w razie podłożenia osób i mienia w obiektach tych dozoru wewnętrznego, monitoringu i ochrony zewnętrznej oraz alarmowania, łączności i powiadamiania o zagrożeniach.
2. Prowadzenie szkoleń i sprawdzianów pracowników.
3. Wnikliwa i dyskretna kontrola dostępu osób z zewnątrz na teren obiektów w szczególności w przeddzień i w dniu spotkań z udziałem osobistości ze świata polityki, kultury, nauki itp. oraz przy okazji organizacji imprez z udziałem większej ilości osób.
4. Sprawdzenie czy w pomieszczeniach oraz miejscach ogólnodostępnych (sale koncertowe, wstawowe, konsumpcyjne) nie znajdują się przedmioty nie stanowiące ich stałego wyposażenia lub pozostawienia przez osoby przebywające w obiektach.
5. Zwrócenie uwagi na ślady przemieszczenia oraz zmiany w wyglądzie przedmiotów i urządzeń oraz na wszelkie dodatkowe dźwięki i sygnały nieznajomego pochodzenia.
6. Przyjęcie zawiadomienia o podłożeniu ładunku lub zlokalizowanie niebezpiecznego przedmiotu, ze zwróceniem uwagi na ustalenie miejsca położenia, opisu ładunku (przedmiotu), rodzaju, siły i czasu rażenia, numeru telefonu i podstawowych danych osoby zgłaszającej (imię i nazwisko, adres) źródła uzyskania informacji (bezpośredniego lub pośredniego).
7. Powiadomienie przez osobę, która zauważyła przedmiot niewiadomego pochodzenia lub przyjęła zawiadomienie o podłożeniu ładunku - kierownika jednostki.
8. Zaalarmowanie dyżurnego Komendy Miejskiej Policji o zgłoszeniu podłożenia ładunku wybuchowego lub zauważeniu podejrzanego przedmiotu, z podaniem danych i numeru telefonu i odnotowanie imiennego potwierdzenia zgłoszenia.
9. Zarządzenie i zorganizowane przeprowadzenie ewakuacji osób i personelu z zagrożonego obiektu lub obszaru.
10. Uniemożliwienie dostępu osobom postronnym.
11. W miar możliwości sprawdzenie wiarygodności przyjętego zgłoszenia bez zbliżania się do niebezpiecznego ładunku (przedmiotu) lub miejsca gdzie się on znajduje.
12. Zapobieganie przejawom dezinformacji, szerzenia strachu lub paniki, izolowanie osób utrudniających akcję rozpoznawczo – ratowniczą.
13. Przekazanie informacji i udzielanie pomocy siłom interwencyjnym Policji, ze zwróceniem szczególnej uwagi na lokalizację niebezpiecznych przedmiotów newralgicznych punktów obiektu oraz podjęte dotychczas działania.
14. Wykonywanie poleceń kierującego akcją, w tym podejmowanie kolejnych działań w zakresie ewakuacji osób, mienia i udzielanie pierwszej pomocy osobom poszkodowanym, z w razie potrzeby korzystanie z pomocy wyspecjalizowanej jednostki ratowniczej.
15. Udzielenie pomocy Policji w ustaleniu przyczyn, przebiegu i sprawców zdarzenia oraz w sporządzeniu protokołu.
16. Powiadomienie o zdarzeniu organu założycielskiego i Starostę Powiatu w razie strat w zabytkach również Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (na formularzu zgłoszenia strat w zabytkach) i ewentualnych potrzebach pomocy.
17. Przywrócenie obiektu (ów) do normalnego funkcjonowania.

18. Wprowadzenie stosownych zmian i uzupełnień do „Planu ochrony zabytków Powiatu Międzychodzkiego na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”, z wykorzystaniem uzyskanych doświadczeń i wniosków.
19. Dokumentowanie przebiegu zdarzenia i szacowanie ewentualnych strat.

W razie otrzymania niebezpiecznej przesyłki będą podjęte następujące działania:
1. Powstrzymanie się od otwierania (naruszenia) przesyłki lub potrząsania nią i pozostawienie jej na miejscu w miarę możliwości w zamkniętym pojemniku lub torbie plastikowej bądź przykrywając przesyłkę folią, papierem.
2. Obserwowanie czy z przesyłki nie wydobywa się jakaś substancja lub podejrzane dźwięki.
3. Opuszczenie, zamknięcie drzwi i okien oraz odizolowanie od ruchu osób pomieszczenie i obiektu w którym znajduje się przesyłka.
4. Wyłączenie urządzeń wentylacyjnych i klimatyzacji w obiekcie.
5. Zawiadomienie Policji i w razie potrzeby specjalistycznych służb ratowniczych (ratownictwa chemicznego, medycznego itp.).
6. Dokładne umycie rąk mydłem i letnią wodą unikając dotykania twarzy, lub w razie potrzeby umycia mydłem i wodą pod prysznicem całego ciała przez osoby, które zetknęły się z przesyłką i ewentualne ich zbadanie i udzielenie pierwszej pomocy.
7. Zdjęcie i zamknięcie w szczelnie zamkniętych torbach (pojemnikach) części ubioru i obuwia, które mogą mieć styczność z niebezpieczną substancją i ich przekazanie odpowiednim służbom.
8. W razie rozsypania substancji przykrycie jej papierem lub folią (bez jej przemieszczania, zmiatania, zgarniania itp.).
9. Sporządzenie listy osób mogących mieć styczność z przesyłką i udostępnienie jej Policji i służbie medycznej.
10. Wprowadzenie środków ostrożności w postępowaniu z przesyłkami z zewnątrz w szczególności poprzez:
a) wyznaczenie i przeszkolenie osób upoważnionych do przyjmowania i otwierania przesyłek oraz powiadamianie w razie potrzeby kierownictwa bądź właściciela obiektu i służb ratowniczych (Policja – 997, PSP – 998, Pogotowie Ratunkowe – 999),
b) wydzielenie i wyposażenie pomieszczenia do przyjmowania przesyłek, wyposażenie w worki foliowe, rękawice i okulary ochronne itp.),
c) zwrócenie uwagi na sposób zaadresowania przesyłki, w szczególności otrzymanej z zagranicy lub adresowanej do rąk własnych kierownictwa lub innych ważnych osób przebywających w obiekcie, posiadającej błędy w adresowaniu, brak stempla poczty lub jego niezgodność z adresem zwrotnym, nietypowy wygląd lub wymiary itp..

11.7. Procedura postępowania w razie zaistnienia aktu(ów) wandalizmu.

Akty wandalizmu w obiektach zabytkowych mogą wystąpić zarówno w czasie pokoju jak i podczas działań wojennych. Mogą mieć charakter celowy lub niezamierzony wynikający z niewiedzy, niefrasobliwości lub niedbalstwa bądź nieodpowiedzialnym zachowaniem grupy lub jednostek. Mogą też być skutkiem niewłaściwie prowadzonych prac remontowo –

budowlanych, instalacyjnych lub porządkowych. Akty wandalizmu mogą też przybrać postać zanieczyszczenia wód, niszczenia urządzeń wodnych i parkowych, niszczeniu lub uszkadzaniu elementów ogrodzenia, oświetlenia i małej architektury – w połączeniu z uszkodzeniem elewacji, wybijaniu okien, wyrywaniu lub wyważaniu drzwi, wymontowywaniu lub tłuczeniu detali architektonicznych i innych elementów wystroju pomieszczeń (zabrudzenie podłóg, ścian i sufitów itp.).

W razie zagrożenia aktami wandalizmu lub zaistnienia takich zdarzeń będą podjęte następujące działania:

1. Zaostrzenie kontroli osób przybywających i przebywających w obiektach i zamknięcie dostępu dla osób postronnych.
2. Zabezpieczenie miejsca zdarzenia przed osobami trzecimi nie ruszanie – nie dotykanie miejsc i detali nie sprzątanie, nie wykonywanie żadnych czynności mogących spowodować zacieranie śladów.
3. Zaalarmowanie Policji i innych służb porządkowych.
4. Ograniczenie ruchu pracowników i gości na terenie obiektu.
5. Udzielanie informacji i pomocy organom prowadzącym postępowanie i służbom ratowniczym, w tym w ustaleniu sprawców zdarzenia i poszukiwaniu utraconych skradzionych przedmiotów lub elementów, między innymi poprzez udostępnianie dokumentacji opisowej i fotograficznej.
6. Zapobieganie rozprzestrzenianiu się (powiększaniu) zniszczeń lub uszkodzeń.
7. Dokumentowanie zdarzenia oraz zniszczeń i uszkodzeń, dokonanie wstępnej oceny i szacowania strat.
8. Powiadomienie organu założycielskiego, Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Starostę Powiatu o zdarzeniu i poniesionych stratach (na formularzu zgłoszenia strat w zabytkach) oraz ewentualnych potrzebach pomocy.
9. Przystąpienie do przywrócenia stanu poprzedniego zniszczonych lub uszkodzonych zabytków (prace zabezpieczające i konserwatorskie).
10. Powrót do normalnego funkcjonowania obiektów.
11. Wprowadzenie niezbędnych korekt (uzupełnień) do planu i systemu ochrony.

11.8 Ochrona zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego.

Zabytki nieruchome rozmieszczone na terenie Powiatu Międzychodzkiego w razie niebezpieczeństwa wybuchu konfliktu zbrojnego będą utrzymywane w sprawności technicznej z równoczesnym ograniczeniem ich funkcji użytkowych, stosownie do decyzji organu założycielskiego w zakresie funkcjonowania instytucji w czasie wojny. Główny wysiłek kierownictwa i pracowników obiektów zabytkowych będzie nakierowany na zgromadzenie i zabezpieczenie materiałowo – techniczne prac przygotowawczych mających na celu odpowiednie zabezpieczenie, w pierwszej kolejności, najcenniejszych zabytków nieruchomych tj. obiektów wpisanych do rejestru zabytków, a w szczególności najbardziej wartościowych elementów.

Wszystkie obiekty zabytkowe i obszary (parki) podlegają ochronie w ramach prac przygotowawczych. Sprawdzeniu i uzupełnieniu ewidencji i dokumentacji technicznej,

budowlanej i konserwatorskiej – opisowej, rysunków technicznych i fotografii stanu aktualnego, w tym kopii kart ewidencyjnych zabytków („Białych Kart") oraz przygotowaniu ukrycia i zabezpieczenia tej dokumentacji, w ramach zabezpieczenia archiwum jednostki przed ewentualnym zniszczeniem lub kradzieżą. Przygotowaniu i zorganizowaniu określonej ilości znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej z materiałami i narzędziami do ich przymocowania oraz określeniu sił i czasu wykonania.
Przygotowaniu wykonawców sprzętu i narzędzi oraz zaplanowaniu dostaw materiałów do wykonywania prac techniczno – zabezpieczających najbardziej cenne elementy wystroju architektonicznego oraz demontażu i ukrycia najbardziej zagrożonych detali. Wydzieleniu i przeszkoleniu grupy zabezpieczenia i ratownictwa zabytków nieruchomych oraz zapewnienie jej właściwego wyposażenia i gotowości powiadamiania, dowozu, zabezpieczenia itp.). Wyborze i zaangażowaniu konsultanta (architekta, konserwatora zabytków nieruchomych) do nadzorowania prac zabezpieczających ratowniczych i ewentualnej oceny strat.
Prowadzenie monitoringu zagrożeń we współdziałaniu z organami obrony cywilnej, zarządzania kryzysowego, Biura Spraw Obronnych Ministra Kultury i w oparciu o komunikaty i sygnały ostrzegawcze wojewódzkiego i lokalnego systemu ostrzegania. Przeszkoleniu obsad obiektów z zakresu znajomości sygnałów alarmowych i sposobu postępowania (procedur) na wypadek zagrożeń wynikających z sytuacji militarnej i przewidywanych działań zbrojnych w rejonie powiatu.
Zorganizowanie i przygotowanie do uruchomienia systemu wzmocnionej obserwacji, kontroli dostępu i ochrony obiektów oraz obszarów na wypadek zagrożenia wojennego i terrorystycznego.

11.9. Zadania w czasie podwyższonej gotowości.

W okresie narastania zagrożenia państwa będą podjęte następujące działania:
1. Zamknięcie dostępu na teren zabytków nieruchomych i obszarów.
2. Uruchomienie systemu wzmożonej obserwacji obiektów i ochrony polegającej na zorganizowaniu Stałego Dyżuru składającego się z pracowników poszczególnych obiektów (jeśli są takie obsady).
3. Wykonanie przewidzianych prac inżynieryjno – budowlanych w zabytkowych obiektach (obudowa, osłona, demontaż i ukrycie elementów) jeśli obiekty wymagają takich prac.
4. Umieszczenie znaków rozpoznawczych Konwencji Haskiej na dachach obiektów zabytkowych.
5. Przygotowanie budynków do zaciemniania, uruchamiania awaryjnego zasilania energetycznego i oświetlenia zastępczego – jeśli istnieją takie możliwości.
6. Zmagazynowanie i utrzymanie w stałej gotowości sprzętu technicznego i transportowego, materiałów (budowlanych, izolacyjnych itp.), narzędzi i urządzeń oraz środków podręcznych do prac ratowniczych i ochrony osobistej personelu obiektów.
7. Zgromadzenie niezbędnych zasobów zapasów wody, żywności, środków opatrunkowych i dezynfekcyjnych, środków czystości itp..
8. Sprawdzenie systemu łączności, alarmowania i powiadamiania pracowników i specjalistycznych służb ratowniczych, gminnych i powiatowych.

9. Prowadzenie stałego monitoringu zagrożeń i podejmowanie stosownych działań w zależności od sytuacji.
10. Zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia osobom wyznaczonym do Stałego Dyżuru, ochrony oraz grupy zabezpieczenia i ratownictwa zabytków (jeśli taka będzie powołana).
W razie wystąpienia nagłego zagrożenia wojennego i braku czasu na wykonanie wszystkich przewidywanych prac zabezpieczających obiekty zabytkowe – w pierwszej kolejności zostaną wykonane oznakowania obiektów zabytkowych znakami rozpoznawczymi Konwencji Haskiej.

UWAGA: CZAS WYKONANIA OZNAKOWANIA OD 5 DO 7 DNI.

11.10. Zadania w czasie działań wojennych.

1. Śledzenie sytuacji militarnej na podstawie komunikatów ze środków masowego przekazu, informacji od organów administracji wyższego szczebla, oraz przekazywanie stosownych informacji właścicielom, użytkownikom i administratorom oraz innym podmiotom uczestniczącym w procesie ochrony zabytków.
2. Stosowanie się do ogłoszonych alarmów i komunikatów oraz niezwłoczne zapoznanie z nimi obsad obiektów oraz innym osobom przebywającym w tym czasie w obiektach zabytkowych.
3. Zaciemnienie budynków i uruchomienie systemów awaryjnego zasilania i oświetlenia jeśli takie istnieją.
4. Oznakowanie obiektów znakami umownymi zgodnie z założeniami konwencji haskiej.
5. Zamknięcie wjazdów i wejść oraz zapewnienie pełnej kontroli wstępu do obiektów zabytkowych.
6. Prowadzenie prac ratowniczych i doraźnych zabezpieczeń w razie zniszczeń lub uszkodzeń.
7. Powiadomienie w razie potrzeby specjalistycznych sił ratowniczych i ratownictwa medycznego – udzielanie im informacji i pomocy w czasie trwania akcji ratowniczych.
8. Dokonywanie oceny, szacowanie i dokumentowanie strat powstałych uszkodzeń i zniszczeń.
9. Przekazywanie informacji o stratach i ewentualnych potrzebach pomocy do organu założycielskiego i Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

11.11. Logistyczne zabezpieczenie działań ochrony zabytków.

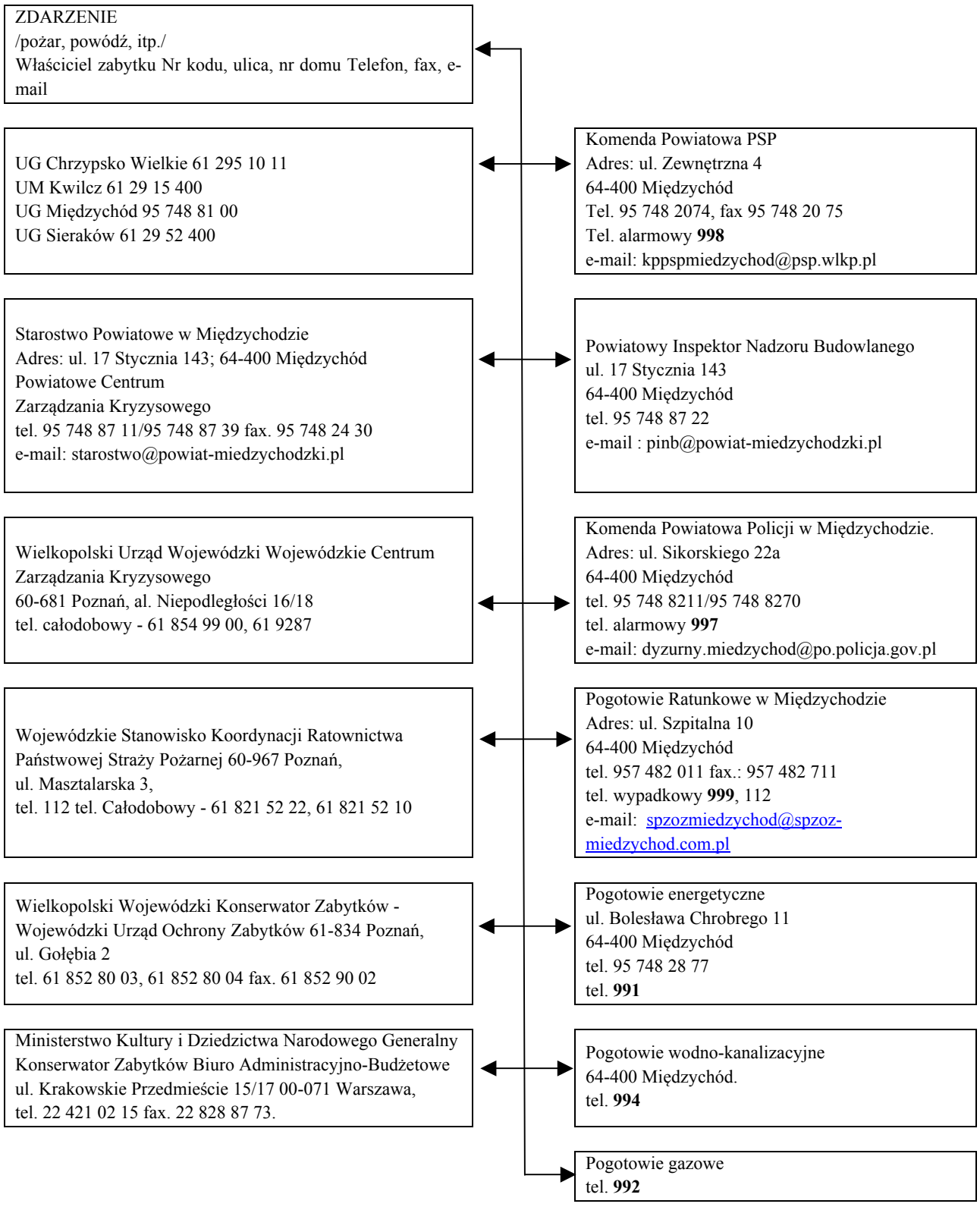
Ochrona zabytków w wypadku konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowej w okresie podwyższenia gotowości obejmuje m.in. przygotowanie i rozmieszczenie znaków Konwencji Haskiej. W tym celu planuje się zakup niezbędnych materiałów służących do wykonania znaków takich jak: płótno, tektura, deski, plastik, farby, pędzle, tkaniny odporne na działanie warunków atmosferycznych i wykonanie znaków. Znaki Konwencji Haskiej przygotowane zostaną przez wybrane do tego celu firmy.

Za realizację tego przedsięwzięcia odpowiada Koordynator do spraw Obrony Cywilnej w Powiecie. Fundusze będą pochodzić z budżetu Powiatu Międzychodzkiego (reagowania kryzysowego) i jednostek posiadających zabytki przewidziane do ochrony. Siły i środki techniczne potrzebne do wykonania i rozmieszczenia znaków Konwencji Haskiej, demontażu i ukrycia najcenniejszych detali i elementów wyposażenia zabytków, a także wykonania innych niezbędnych prac zabezpieczających zabytki i wspomagania profesjonalnych sił ratowniczych będą organizowane:

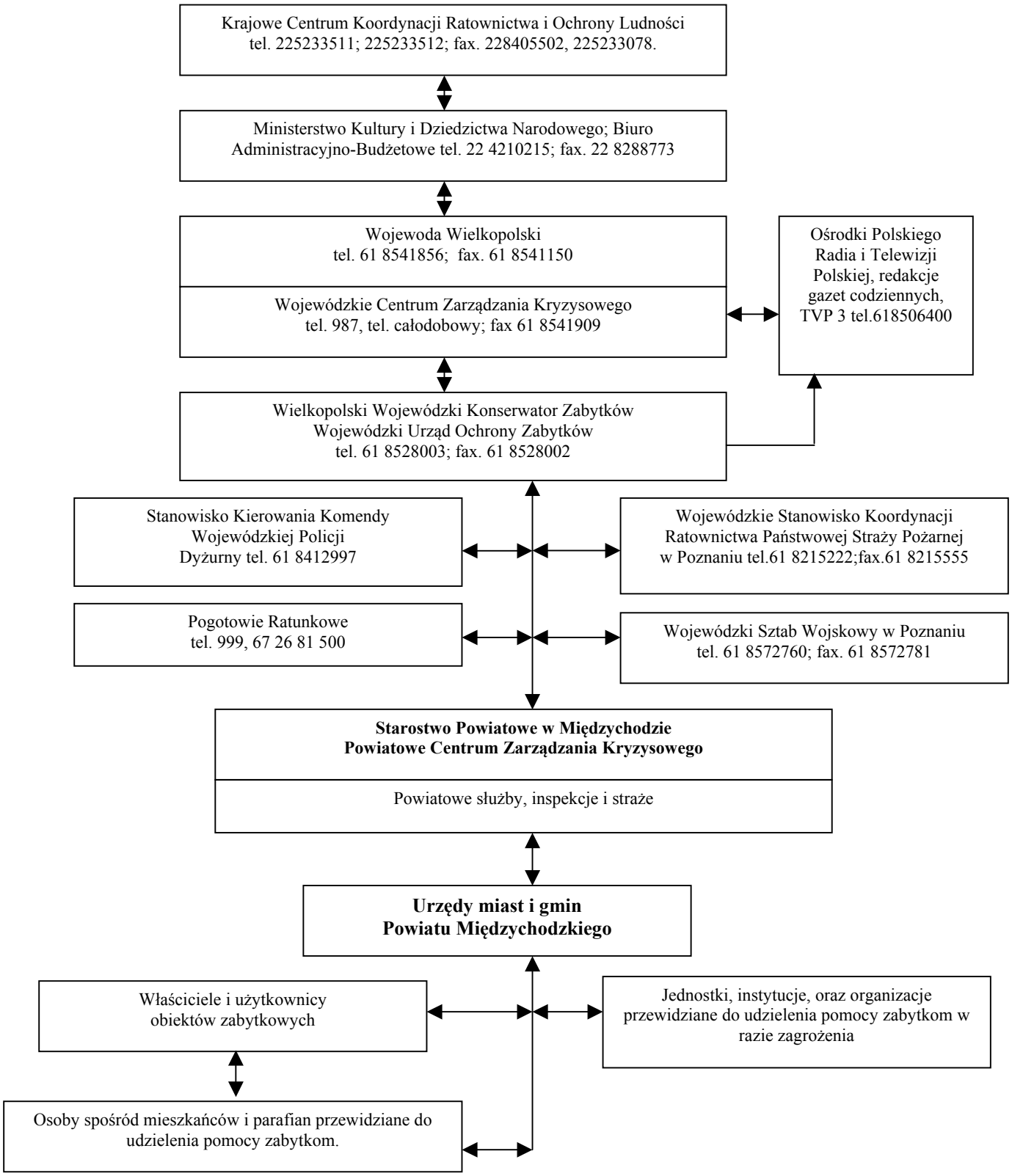
1. Na bazie jednostek PSP i OSP.
2. Firm posiadających sprzęt samochodowo – transportowy z obsługą tj. OSP. Gotowość do działania w ciągu - 2 godzin.
3. Na bazie osób wyznaczonych przez właścicieli, administratorów i użytkowników zabytków, a także wolontariuszy.

W przypadku zaistnienia całodobowego działania przy ochronie zabytków zostanie zabezpieczona przez Starostwo Powiatowe w Międzychodzie baza noclegowa i wyżywienie dla uczestników działań zabezpieczających i ratowniczych. Przewiduje się umieszczenie uczestników działań ratowniczych w szkołach należących do Powiatu Międzychodzkiego, a w razie potrzeby zorganizowanie zastępczych miejsc noclegowych w oparciu o łóżka polowe, koce, śpiwory, materace. Wyżywienie organizowane będzie na bazie stołówki szkolnej.

12. Organizacja łączności i alarmowania.

13. Sposób współdziałania, powiadamiania i łączności.

14. Sposoby informowania o stratach w zabytkach (wg. wzoru formularza zgłoszenia strat w zabytkach stanowiącego załącznik nr 10 do w/w/ Instrukcji).

W razie zaistnienia straty w zabytkach po klęsce żywiołowej lub innej szkody jak np. włamania kradzieży planuje się:

1. zapewnienie stałego dozoru miejsca zdarzenia żeby nie dopuścić do dalszej dewastacji zabytku nieruchomego i kradzieży zabytków ruchomych;
2. zgłoszenie szkody na policję w przypadku włamania i kradzieży;
3. natychmiastowe zawiadomienie Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków o zaistnieniu kradzieży lub innej szkody w zabytkach.
4. Oszacowanie na miejscu rozmiarów szkód przez służby konserwatorskie i wypełnienie formularza zgłoszenia strat w zabytkach, stanowiącego załącznik nr …. do Instrukcji dołączonej do Rozporządzenia Ministra Kultury z dnia 25 sierpnia 2004r. w sprawie organizacji i sposobu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych /Dz. U. Nr 212 z dnia 29 września 2004r. , poz. 2153/ wzór poniżej.
5. W razie włamania, kradzieży, zaginięcia obiektu zabytkowego wypełnienie przez służbę konserwatorską Arkusza zgłoszenia strat w dobrach kultury i przesłanie go wraz ze zdjęciem zabytku do

Narodowego Instytutu Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów,

62-916 Warszawa

Al. Okrężna 9,

W celu wprowadzenia do Krajowego Wykazu Zabytków Skradzionych i dalszego poszukiwania utraconego zabytku.

Arkusz zgłoszenia strat / szkód / w dobrach kultury na terenie Powiatu Międzychodzkiego.

Adresat: Generalny Konserwator Zabytków
Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
00-071 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmieście 15/17
tel. centr. 22 421-01-00, sekr. 22 421-04-45, fax. 22 826-77-22.
www.mk.gov.pl, www.mkidn.gov.pl
Departament Ochrony Zabytków –02-656 Warszawa, ul. Ksawerów 13,
tel. 22 646-05-27, 22 646-05-13, fax 22 848-53-53.

Do wiadomości:
Narodowy Instytut Dziedzictwa (dyrekcja) – 00-924 Warszawa, ul. Kopernika 36/40,
Tel./fax 22 826-93-52, info@nid.pl, Narodowy Instytut Dziedzictwa – 00-464 Warszawa,
ul. Szwoleżerów 9, tel.22 629-37-91, centrala-22 628-48-41,fax. 22 622-65-95,

www.nid.pl – prowadzi Rejestr zabytków – www.zabytek.pl
Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów
02-916 Warszawa, ul. Okrężna 9, tel. 22 651-53-00, 22 651-75-00,
fax. 22 642-11-85, e-mail: biuro@ nimoz.pl
Krajowy wykaz zabytków skradzionych /www. skradzionezabytki.pl/.

1. Instytucja zgłaszająca – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu
   61-834 Poznań, ul. Gołębia 2, tel. 61 852-80-03/04, fax. 61 852-80-02,
   e-mail: wosoz@poznan.wuoz.gov.pl
2. Numer kolejny informacji w rejestrze strat WUOZ…….
3. Nazwa obiektu (zespołu, zbioru).
4. Rodzaj zabytku (architektura, malarstwo, rzeźba, rzemiosło artystyczne,
   starodruki, archeologia i in.).
5. Położenie – miejscowość, gmina, powiat, dokładny adres.
6. Zwięzły opis obiektu – czas powstania, autor (projektant), styl, materiał, wymiary,
   kubatura, powiat, dokładny adres.
7. Numer i data decyzji o wpisie do rejestru zabytków (ewidencji), sposób
   udokumentowania.
8. Właściciel, użytkownik.
9. Data zdarzenia.
10. Rodzaj i krótki opis zdarzenia oraz ewentualnie akcji ratowniczej.
11. Określenie przyczyny.
12. Opis strat i podjęte środki zabezpieczające.
13. Wstępny szacunek (szkód) i ewentualnie % utraty wartości obiektu (zbioru),
    jeżeli jest to możliwe do określenia.
14. Możliwości i szacunkowy koszt likwidacji szkód (konserwacji, odbudowy,
    uzupełnień, rekonstrukcji itp.).
15. Organ prowadzący postępowanie i na czyje zgłoszenie (zawiadomienie).
16. Inne istotne informacje.

Załączniki – zdjęcia ukazujące stan obiektu przed i po zdarzeniu.

Podpis Kierownika Delegatury
WUOZ w Poznaniu lub
Miejskiego Konserwatora

Podpis Wielkopolskiego
Wojewódzkiego Konserwatora
Zabytków

15. FORMULARZ ZGŁOSZENIA STRAT W ZABYTKACH

Lp.	Miejscowość (adres, gmina)	Obiekt nr wpisu do rejestru zabytków (ewidencji) lub inwentarza muzealiów itp.	Funkcja	Właściciel, użytkownik, zarządca	Rodzaj, zwięzły opis i przyczyna strat	Wartość strat i przewidywane źródła finansowania ich usunięcia	Adnotacja o weryfikacji strat na miejscu przez organ ochrony zabytków	Wykonane prace ratowniczo--zabezpieczające i konserwatorskie, organ prowadzący ewentualne postępowanie wyjaśniające.
1	2	3	4	5	6	7	8	9

16. Zestawienie prac dokumentacyjnych i konserwatorsko - zabezpieczających w razie wystąpienia strat i szkód w zabytkach.

1. Po ustąpieniu klęski żywiołowej właściciel lub użytkownik wraz ze służbą konserwatorską przeprowadza wizję lokalną sprawdzając stan zachowania zabytków.
2. Sporządza się szczegółowy protokół z opisem strat wraz z dokumentacją fotograficzną lub filmową.
3. W uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków i nadzorem budowlanym wykonuje się doraźne prace zabezpieczające zabytek nieruchomy zapobiegając jego dalszej dewastacji, zwracając szczególną uwagę na zabezpieczenie elementów detalu architektonicznego, stolarki okiennej i drzwiowej, elementów wystroju wnętrz.
4. W celu prowadzenia dalszej odbudowy obiektu sporządza się inwentaryzację z ekspertyzą techniczną i projektem budowlanym.
5. Sprawdza się stan zachowania zabytków ruchomych przeprowadzając ich inwentaryzację, porównując ilość uratowanych, zabezpieczonych obiektów z posiadaną dokumentacją, spisami i kartami inwentaryzacyjnymi ze zdjęciami, znajdującymi się u właściciela lub w razie ich zniszczenia w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Poznaniu.
6. Po wykonaniu doraźnych prac zabezpieczających dalsze prace konserwatorskie powierza się zawodowym konserwatorom dzieł sztuki, pod nadzorem służb konserwatorskich.

Zestawienie prac dokumentacyjnych i zabezpieczających w razie strat i szkód w zabytkach gminy (powiatu).

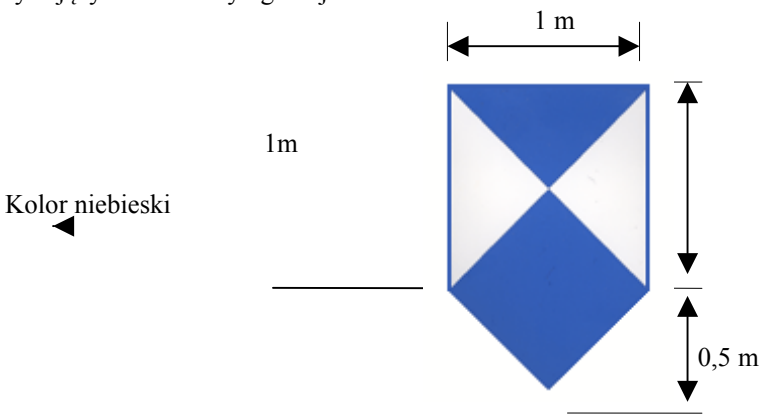
Lp.	Miejscowość, nazwa zabytku	Przedsięwzięcie	Sposób działania	Siły i środki

17. Wykaz z adresami jednostek, instytucji, organizacji, rzeczoznawców, konserwatorów, rzemieślników przewidzianych do udzielania pomocy zabytkom w razie zagrożenia.

Lp.	Jednostka organizacyjna, instytucja, organizacja, rzeczoznawca	Adres	Telefon, fax	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Międzychodzie	ul. Zewnętrzna 4 64-400 Międzychód	tel. 95 748 2074, fax 95 748 20 75 tel. alarmowy 998	
2.	Komenda Powiatowa Policji w Międzychodzie	ul. Sikorskiego 22a 64-400 Międzychód	tel. 95 748 8211/ 95 748 8270 tel. alarmowy 997	
3.	Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków	61-834 Poznań, ul. Gołębia 2	tel 061 852 80 03, fax. 061 852 90 02	
4.	Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Międzychodzie	ul. 17 Stycznia 143 64-400 Międzychód	tel. 95 748 87 22	
5.	Urząd Gminy Chrzypsko Wielkie	ul. Główna 15, 64-412 Chrzypsko Wielkie	tel.: 61 29 51 011 fax: 61 64 18 019	
6.	Urząd Gminy Kwilcz	ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 23 64 - 420 Kwilcz	tel. 61 29 15 400, 61 29 15 065 fax 61 29 15 264	
7.	Urząd Miasta i Gminy Międzychód	ul. Marszałka Piłsudskiego 2 64-400 Międzychód	Tel. 95 748 81 00	
8.	Urząd Gminy Sieraków	ul. 8 Stycznia 38 64-410 Sieraków	tel. 61 29 53 011 fax. 61 29 55 898	
9.	Starostwo Powiatowe w Międzychodzie	ul. 17 Stycznia 143 64-400 Międzychód,	tel. 95 748 87 00, fax. 95 748 2430	

18. Oznakowanie obiektów zabytkowych znakiem rozpoznawczym Konwencji Haskiej.

Wzór znaku rozpoznawczego Konwencji haskiej w układzie pojedynczym, służy do oznakowania zabytków korzystających z ochrony ogólnej.

Znak rozpoznawczy Konwencji haskiej z czytelną informacją, że obiekt (nazwa obiektu, nr obiektu itp.) jest zaliczony do obiektów korzystających z ochrony ogólnej, umieszcza się przy wejściu do obiektu zabytkowego. Dolna krawędź znaku powinna znajdować się 2 metry powyżej poziomu ziemi.

Pełną widoczność znaku za dnia zapewnia się poprzez odpowiednie jego rozmieszczenie na:

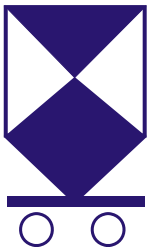
1) dachach obiektu:
   a) pojedynczego obiektu:
      - dachu płaskim - jeden znak,
      - dachu o wysokiej kalenicy - po jednym znaku po jednej i drugiej stronie kalenicy
      - dachu o więcej niż dwóch połaciach – po jednym znaku na każdej połaci,
   b) kilku obiektach na nieruchomości:
      - o dachach płaskich - po jednym zestawie znaku na każdym obiekcie;
      - o dachach o wysokiej kalenicy po jednym znaku, na przemian z jednej i drugiej strony kalenicy;
2) zewnętrznych ścianach obiektu:
   a) pojedynczego obiektu - na ścianie frontowej i tylnej,
   b) kilku obiektach na nieruchomości - na zewnętrznych ścianach poszczególnych budynków wytyczających zarys posesji,
3) placach nieruchomości, na których rozmieszczonych jest kilka obiektów zabytkowych:
   - jeden znak o podwójnych wymiarach.

Znaki można wykonać i umieścić w sposób nieprzynoszący szkody dla zabytku na:

1) dachu obiektu poprzez:
   - rozciągnięcie płótna z namalowanym znakiem;
   - przymocowanie trwałych plansz z namalowanym znakiem;
2) ścianach obiektu – zawieszenie plansz tekturowych /z desek/ z namalowanym znakiem;
3) na placu nieruchomości – rozciągnięcie płótna lub innego tworzywa z namalowanym znakiem lub wysypanie kolorowego kruszywa /materiałów trwałych/

Uwaga: Rozmiary znaków powinny być proporcjonalne do wielkości obiektu.

OZNAKOWANIE ZABYTKÓW RUCHOMYCH

Załącznik nr 2

19. Wzór karty tożsamości dla personelu przydzielonego do ochrony zabytków.

(strona frontowa)

Nazwisko .....

Imiona .....

Data urodzenia .....

Tytuł lub stopień .....

Stanowisko .....

Jest posiadaczem niniejszej karty tożsamości na podstawie Konwencji haskiej z dn. 14 maja 1954 r. o ochronie dóbr kulturalnych w razie konfliktu zbrojnego.

Data wystawienia ..... Numer karty .....

(na odwrocie)

(Fotografia posiadacza)

Podpis
lub odciski palców
albo jedno i drugie

(Pieczęć sucha władzy wystawiającej kartę)

Wzrost ..... Oczy ..... Włosy .....

Inne elementy identyfikacji

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Część graficzna:

Legenda:

Zabytki ruchome podlegające ochronie

Kościół

Zabytkowa kapliczka

Cmentarz (wojskowy; wojenny)

Zabytek architektoniczny (pałac; dworek; dom zabytkowy)

Zabytek budownictwa ludowego

Grodzisko

Park zabytkowy

Gminne Stanowisko Kierowania

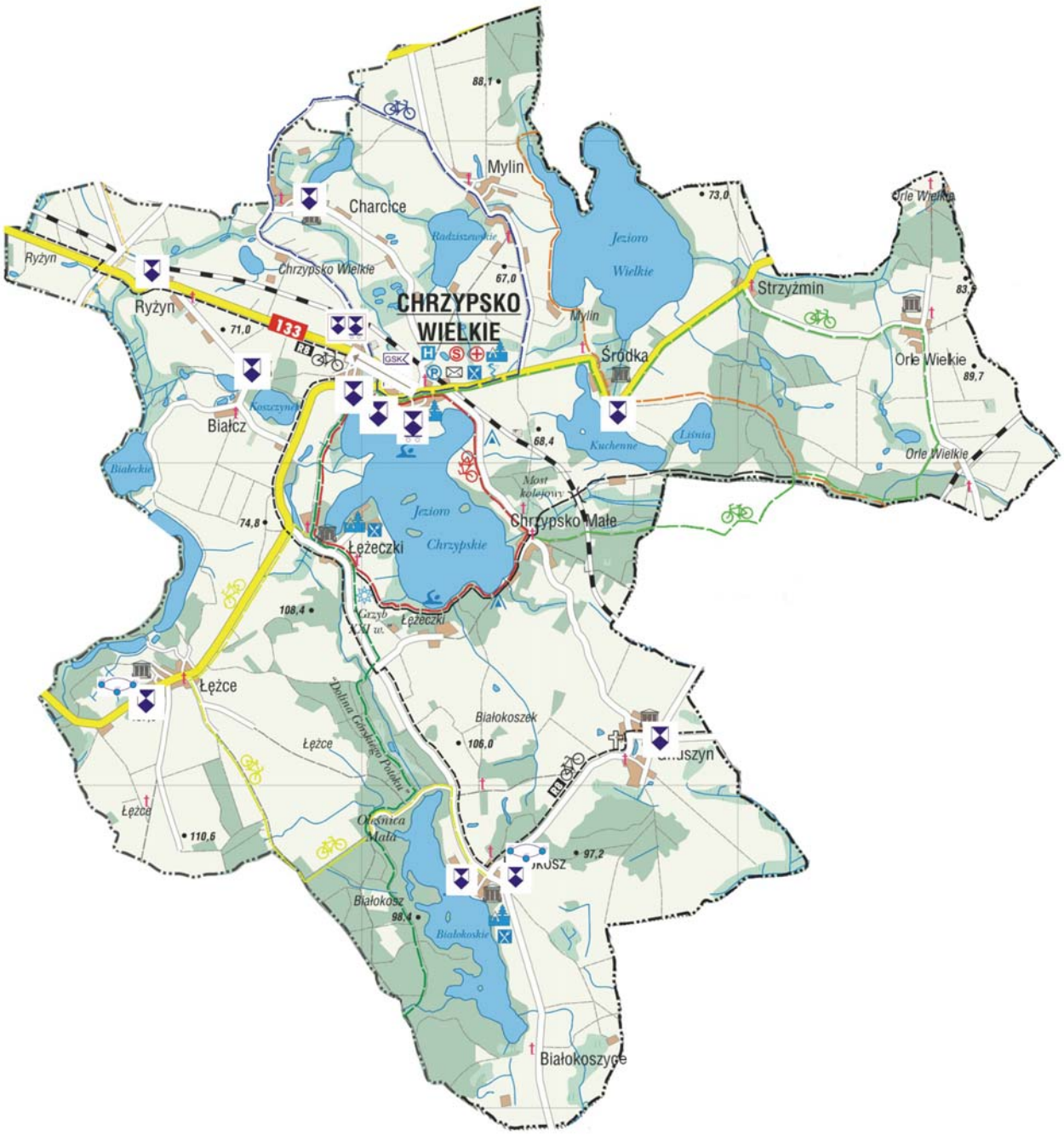

Powiatowe Stanowisko Kierowania

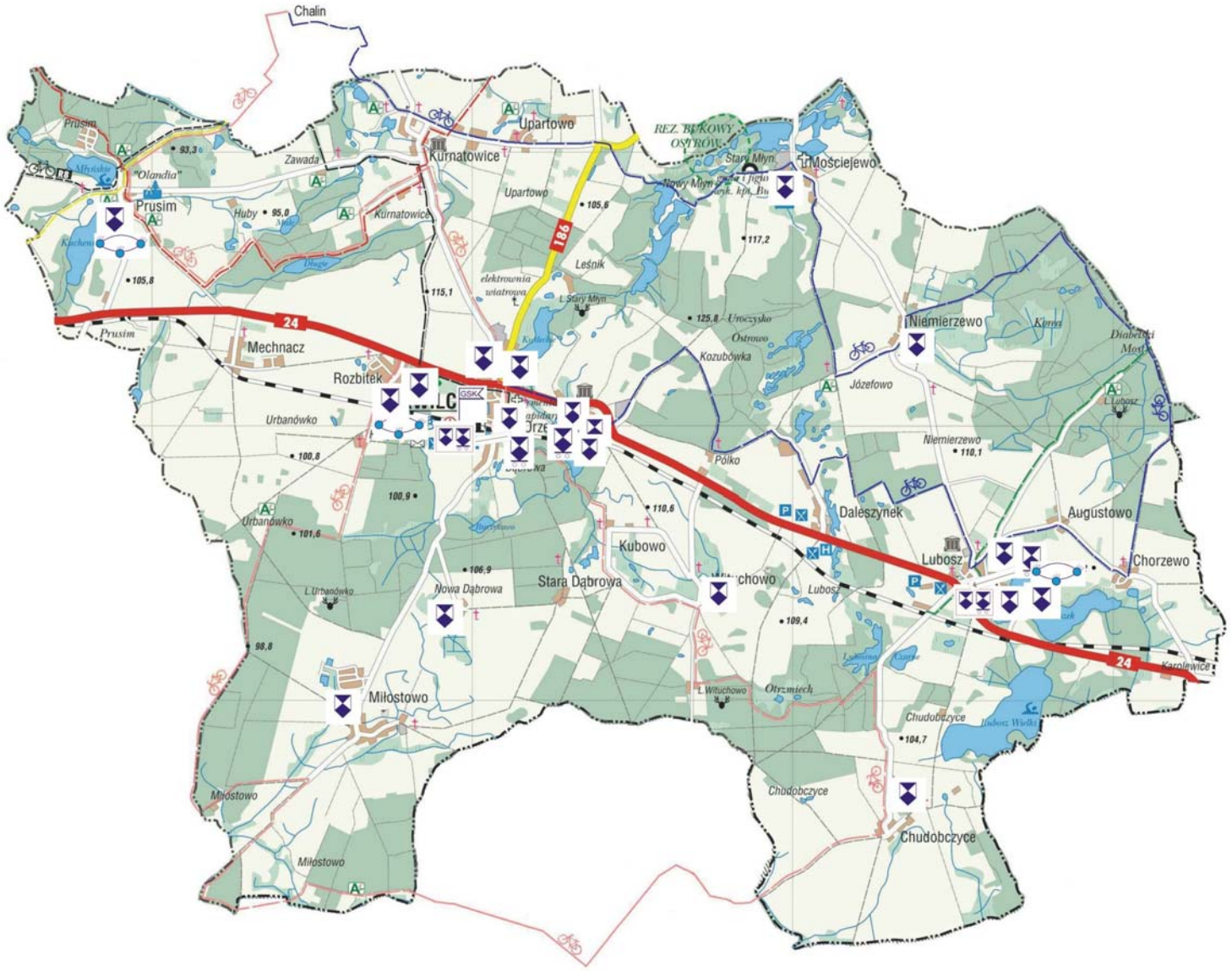

Rejon zalewów i zatopień

Pożar przestrzenny

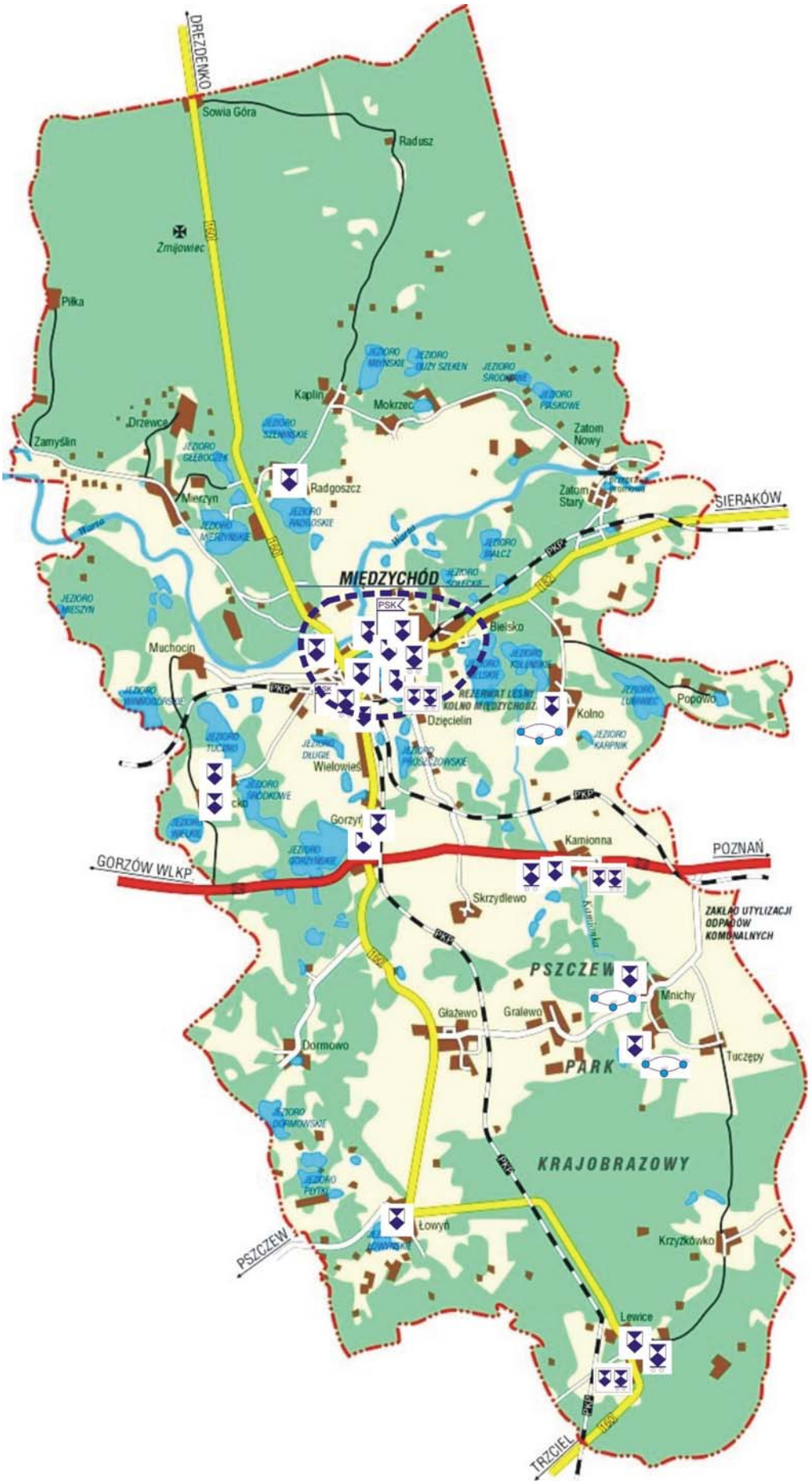

Materiały niebezpieczne

Mapa.1. Gmina Chrzypsko Wielkie - rozmieszczenie obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

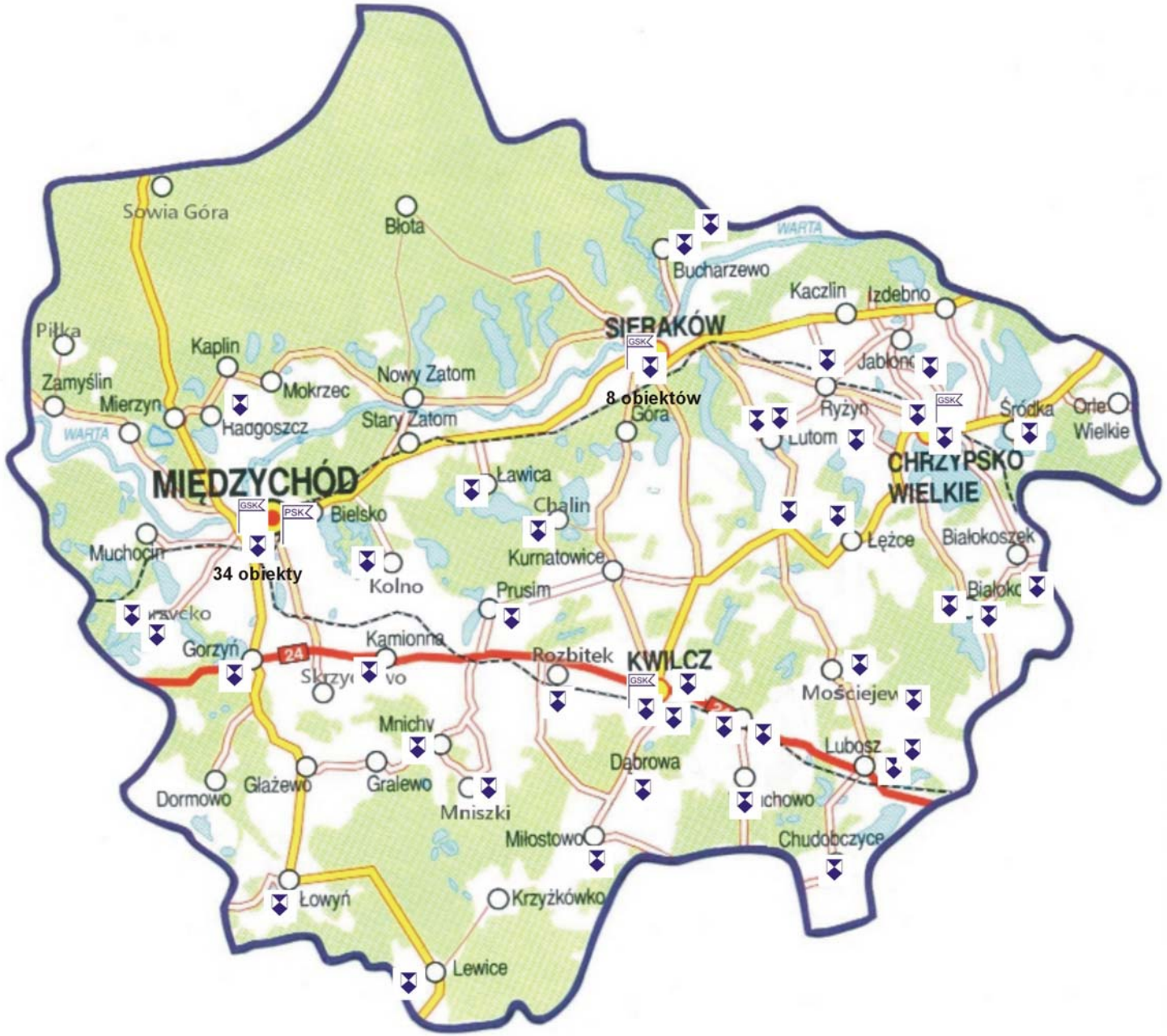
Mapa.2. Gmina Kwilcz - rozmieszczenie obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Mapa.3. Gmina Międzychód - rozmieszczenie obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Mapa.4. Gmina Sieraków - rozmieszczenie obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Mapa.5. Powiat międzychodzki – schematyczne rozmieszczenie obiektów wpisanych do rejestru zabytków.

Wykonano w 3 egz.:

Egz. nr 1 - a/a

Egz. nr 2 - Wielkopolski Urząd Wojewódzki WBiZK

Egz. nr 3 - Wojewódzki Konserwator Zabytków